

BROEN

KATOLSK KIRKEBLAD NR. 2 - 2007

Om påskeliturgien s. 12

DEN HELLIGE GRAVS KIRKE I JERUSALEM. FOTO: © ARMIN SCHÖCH

• Sta. Birgitta menighet viser vei i arbeidet for polske innvandrere, s. 4 • Ny bioteknologilov, s. 10

En usynlig Kirke?

I EN NYLIG KOMMENTAR i den kristne dagsavisen Vårt Land utfordret en av avisens journalister Den katolske kirke i Norge på dens samfunnsengasjement, tydelighet og medieprofil. Kommentaren, som bar overskriften "En hellig, usynlig kirke", kan leses på flere måter.

Man kan velge å lese kommentaren som en påstand om at Den katolske kirke Norge er unnfalende og eksklusiv, og med en slik tolkning er det av mange grunner lett og naturlig å gå i forsvar og bli defensiv. For det første er Kirken i Norge, ut fra størrelsen, påfallende godt representert i mediene. Dette gjelder både geistligheters og lekfolkets røst. Biskop Eidsvig hadde i tiden før og etter bispevigselen flere titalls intervjuer med norske medier og snakker med glede med journalister så sant har anledning. Informasjonstjenesten er omtrent daglig i kontakt med journalister som trenger hjelp og kommentarer. Når journalisten etterlyser uttalelser om aktuelle spørsmål, nevnes eksempelvis ikke at OKB som eneste kirkesamfunn utenfor Den norske kirke leverte en utfordrende høringsuttalelse om forslag til ny bioteknologilov. For det andre har Den katolske kirke i Norge en historie som minoritetskirke, hvor den inntil nokså nylig har opplevd at dens blotte nærvær har vært provoserende for mange. Man har derfor vegret seg for å puste til ilden ved å komme med krasse utspill. Med dette i minne kan det kjennes noe underlig å bli kritisert for å ikke melde seg på debatter om statskirkens indre anliggender. For det tredje har Den katol-

ske kirke et kirke- og embetssyn som skiller seg fra protestantiske. Lokal-kirkens lære og forkynnelse er solid definert av den universelle Kirke, vokter av Peters etterfølger, og det har liten nyhetsverdi at en lokal biskop bekrefter Kirkens lære – noe han er forpliktet til ved sin ordinasjon. Kirkelig engasjement og tjeneste handler ikke om antall spalte-meter i avisenes debattsider. Kirken må selv få lov til å definere hva den anser som sentralt og mindre sentralt. Dens oppgave er å betjene og styrke de troende og å forkynne Evangeliet for verden. Vi vil nok derfor ikke få se en katolsk biskop i Norge som et "riksorakel". Og for det fjerde – de indrekirkelige anliggender må for både geistlighet og lekfolk være hovedprioritet, når vi i dag befinner oss i en utfordrende ekspansjons- og konsolideringsprosess.

Når det er sagt, kan man også velge å lese journalistens kommentar som en positiv invitasjon til å bli mer synlig, og det bør vi etter mitt syn velge å gjøre. Det er en forholdsvis ny situasjon for katolikker i Norge å bli etterspurt, og det er i seg selv en interessant kirkelig og samfunnsmessig utvikling – som vi nok trenger tid til å komme til rette med. En av utfordringene i kommunikasjonen utad er å tilpasse og forenkle språket vårt. Når journalister skal forstå og gjengi det man sier, er det lett å bli feiltolket. Dette skyldes sjelden vrangvilje – oftest opplever vi at norsk presse er åpen og velvillig innstilt. Det oppstår imidlertid ofte forvirring og misforståelser rundt vårt omfattende begrepsapparat, som internt hjelper oss til å uttrykke oss

konsist om store og komplekse temaer som teologi, liturgi og kirkerett. Dette et språk som naturlig nok er vanskelig tilgjengelig for mange, i særdeleshet ikke-katolikker. Når mottakeren ikke forstår budskapet, er dette en utfordring til oss. Vi kan ikke forvente at norske journalister skal ta etterutdannelse i katolsk teologi og terminologi.

En relatert utfordring er at det katolske paradigmet på mange og grunnleggende måter skiller seg fra et protestantisk og et sekulært paradigme – og derved er nokså fremmed i norsk kontekst. I kombinasjon med det faktum at den katolske lære er omfattende, kompleks og bundet sammen i en indre fornuftsmessig sammenheng, kan det derfor være vanskelig å uttale seg om enkeltspørsmål uten at man samtidig får anledning til å forklare det katolske resonnement "fra A til Å". Dette åpner selvsagt en moderne medieverden sjelden for, og vi kan like eller mislike det. Utfordringen er like fullt vår. Hvordan kan vi formidle den katolske tro og lære på en måte som gir mening for mennesker i vår tid og i en moderne medievirkelighet? Utfordringen er høyst reell, og vi må gripe den som en positiv invitasjon.

KD

BROEN - Katolsk kirkeblad hvori opptatt «Klippen» (Midt-Norge, 1950-78) og «Stella Maris» (Nord-Norge, 1950-68)

Utgis av: Norsk Katolsk Bisperåd.
Nr. 2. 2007 Årg. 48. ISSN 0804-9297
Oslo Katolske Bispedømme Tlf.: 23 21 95 03
Trondheim Stift Tlf.: 73 52 77 05
Tromsø Stift Tlf.: 77 68 56 04

Adresse: Akersveien 5, 0177 Oslo
Faks: 23 21 95 01
E-post: broen@katolsk.no
WWW: www.katolsk.no/broen

Redaksjonssekretær:
Kristina Solum (KS) Tlf.: 23 21 95 03

Korrespondent Nord-Norge:
Thomas Sivertsen (TS). Tlf.: 75 56 34 81
Midt-Norge-kontakt:
Stiftskontoret Tlf.: 73 52 77 05, Faks: 73 52 87 90

Redaktør:
Kristine Dingstad (KD)

Redaksjon:
Sr. Anne Bente Hadland OP (ABH)
Per Einar Odden (i permisjon) (PEO)
Heidi Haugros Øyma (HHØ)
Gunnar Wicklund Hansen (GWH)

Grafisk utforming:
Peter Bjerke

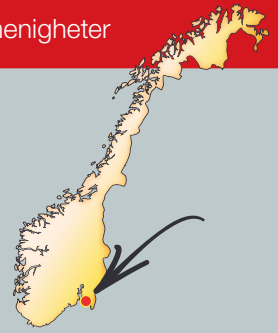
Forsiden:
Bildet er fra Den hellige gravs kirke i Jerusalem.
Se også faktaboks s. 13.
Foto: Armin Schöch.

Trykk: JMS Mediasystem AS
Opplag: 26.700

Gaver til Broen fra utlandet:
DnB Nor Bank ASA
Postadresse
0021 Oslo

BIC: DNBANOKKXXX
IBAN: N00416022553767

Sta. Birgitta menighet i Fredrikstad

Av Iver Lykke

MENIGHETEN ble opprettet i 1879 og valgte den hellige Birgitta av Sverige (1303-1373) som skytshelgen. Det var vanskelig å bygge en menighet her, men takket være St. Joseph-søstrenes innsats gjennom nesten 100 år, er forholdene blitt lagt godt til rette for menigheten vår i dag.

De første årene leste presten messe i et primitivt kapell i sin bolig, deretter bygget man et provisorisk kapell, inntil det i 1899 ble bygget en arkitekttegnet tømmerkirke i dragestil med prestegård/skole ved siden av St. Joseph Hospital. I 1990 fikk vi en ny stor kirke, med prestegård og menighetslokale. Det skapte gode forutsetninger for videre arbeid.

Menigheten omfatter idag tre kommuner: Fredrikstad, Sarpsborg og Hvaler, og det samlede antall katolikker utgjør litt under 1 % av befolkningen i distriktet. Det er registrert totalt 939 medlemmer: Fredrikstad 636, Sarpsborg 324, Hvaler 12. Det nå er store grupper med filippinsk, vietnamesisk og polsk bakgrunn, i tillegg kommer det en mengde utenlandske gjestearbeidere som oppholder seg her i kortere eller lengre tid, så antallet katolikker i distriktet kan kanskje være bortimot 1200.

Til høymessen søndag kommer det 80-120, og mange tar etter messen en prat og en kopp kaffe i menighetslokalet. Da er det mange forskjellige språk å høre. De filippinske, polske og vietnamesiske gruppene setter både tallmessig og aktivitetsmessig sitt preg på vår menighet. De feirer en gang i måneden messe på sitt språk og tar vare på sine religiøse tradisjoner.

Menigheten har hatt 22 sogneprester i løpet av 127 år, noen ordensprester, flest sekularprester, mange virket her bare 1-4 år, men Peter Maesch

var her i hele 21 år! I kortere perioder var det også en kapellan bosatt i Fredrikstad og en rektor for søstrene.

Da de polske oblatfedre (OMI) påtok seg ansvaret for menighetene i Østfold, var den nye prestegården i Fredrikstad bygget så stor at de kunne opprette en kommunitet her, men situasjonen har igjen forandret seg.

I 2006 ble Peter Nguyen Tuan Van utnevnt til sognadministrator for Sta. Birgitta menighet, og han har i tillegg ansvaret for St. Peter menighet i Halden.

Det har naturlig nok vært lagt stor vekt på religionsundervisningen helt fra menigheten ble opprettet og sognepresten startet skole i prestebo-ligen. Han ansatte en lærer noen år før han i 1887 fikk St. Josephsøstrene til å overta ansvaret for skolen. De drev den frem til 1948. St. Josephsøstrene og sognepresten fortsatte selvsagt arbeidet med å undervise og forberede barna som skulle motta første kommunion eller fermes. Men i 1970-årene startet vi med intensivundervisning for barn i skolealder og samlet dem en lørdag i måneden. Da ble det behov for mange som kunne hjelpe til med undervisning, og legfolket ble trukket inn. Det er i alt åtte lærere og to-tre assistenter. Katekesen er for tiden den største aktiviteten og omfatter i år 148 barn som samles ti lørdager i året til tre timers undervisning og familiermesse. I 2006 ble det døpt 16 barn og konfirmert 18 unge.

Takket være dyktige ledere har vi for tiden ca 30 medlemmer i Ungdomslaget, som organiserer ungdomskvel-der, utflukter, egen avis etc. De gjør en stor innsats i adventsaksjonen for Caritas og mange av dem er dessuten med i en ministrantgruppe som

Sta. Birgitta kirke i Fredrikstad.

bidrar aktivt til en verdig feiring av messen.

I mange år hadde menigheten en aktiv kvinnegruppe, St. Birgittaforeningen, som gjorde en stor innsats for menigheten, men på grunn av sviktende rekruttering opphørte den gruppen.

Nye tider, nye former, nye aktiviteter. I dag har menigheten en Caritas-gruppe på seks til åtte aktive medlemmer, og St. Josephsøstrene har en Medvandrergruppe ledet av sr. Hedwig, sr. Marie-Kristin og sr. Andrea. De samles en gang i måneden for å fordype seg i spiritualitet, bønn og liturgi.

Vi har etter hvert fått tradisjon for økumenisk samarbeid, og noen fra menigheten deltar aktivt i den årlige bønneuken for kristen enhet, i Tazebønn i forskjellige kirker i byen, og Langfredag samles mange til felleskirkelig korsvandring fra Sta. Birgitta kirke gjennom byen. Sammen står vi sterkere.

Les også: Sta. Birgitta menighet viser vei i arbeidet for polske innvandrere, s. 4.

Ilona Lewandowska underviser i norsk i Sta. Birgitta menighet i Fredrikstad.

Sta. Birgitta menighet – viser vei i arbeidet for polske innvandrere

Den katolske kirke har enestående forutsetninger for å hjelpe dem som nå kommer fra Polen og andre østeuropeiske land for å søke arbeid i Norge. Kirken burde se dette både som et ansvar og som en mulighet til å spille en aktiv og positiv rolle i det norske samfunn.

Av journalist
Erland Lyngve

Det understreker tre ildsjeler i Sta. Birgitta menighet i Fredrikstad. Menighetsrådsleder Svein Marcussen, Zbigniew Gorski fra den polske gruppen og pater Peter Van bestemte seg sent i fjor høst for at noe måtte gjøres. Tre måneder senere hadde deltakerne på det første grunnkurset i norsk fått sine kursbevis, og et nytt grunnkurs er i gang. Et norskkurs for viderekomne har fått sine første elever, og en ordning med juridisk rådgivning er etablert.

I jordbruksbygdene rundt Fredrikstad har man lang erfaring med tilstrømming av polske sesongarbeidere i sommerhalvåret. De har gått til messe i Sta. Birgitta under Norgesoppholdet, og mange av dem har kommet tilbake år etter år. Men situasjonen er radikalt endret etter at Polen i 2004 ble medlem av EU og der-

med kom med i EØS-samarbeidet. Polakkene som nå kommer er ikke lenger sesongarbeidere, og tallet har økt enormt.

Mellom alle stoler
Svein Marcussen peker på at arbeidsinnvandrerne lett faller mellom alle stoler i møtet med det norske samfunn.

– Når utlendinger kommer til Norge som flyktninger eller asylsøkere, sluses de inn i et system der det er mennesker som stiller opp for dem. Men det finnes ikke noe system som ivaretar rettighetene til de polske borgerne som i dag arbeider i Norge. De er helt overlatt til seg selv, sier han.

Zbigniew Gorski, som har bodd 20 år i Norge og arbeider som lege, forteller at det hele begynte med en diskusjon i menighetsrådet i november om ikke menig-

heten burde engasjere seg sterkere. Utgangspunktet var en erkjennelse av at katolske menigheter, hvor medlemmene kommer fra ulike land og verdensdeler, råder over språklige ressurser som ikke finnes noe annet sted i det norske samfunn.

Menigheten tok kontakt med Fellesforbundet, det største LO-forbundet i privat sektor, som sendte representanter til Fredrikstad for å orientere om arbeidsinnvandrernes arbeidsrettslige og avtalemessige situasjon. På dette området står innvandrerne overfor store problemer og utfordringer. Men det fremgikk ganske klart at det aller største problemet er språkbarrieren. De fleste polske håndverkere mangler kunnskaper i engelsk og andre fremmedspråk, og når de ikke kan kommunisere, blir det enda vanskeligere for dem

å ivareta sine interesser her i landet. Dette kan få svært alvorlige konsekvenser, både praktisk og juridisk.

Samarbeid

Ved slutten av den månedlige messen på polsk ble det derfor stilt spørsmål om noen var interessert i å ta et grunnkurs i norsk. Hele 50 personer meldte seg. De kom fra hele ytre Østfold, fra Moss i nord til Fredrikstad og Sarpsborg i sør.

Dernest ble det tatt kontakt med de kommunale myndigheter om mulighetene for et samarbeid med Fredrikstad internasjonale skole, som underviser flyktninger og asylsøkere. Reaksjonen var positiv. Skolen bidro med materiell, mens menigheten selv stilte lærerkrefter. Anita Stylo og Ilona Lewandowska har erfaring fra norskundervisning for polakker både i Norge og i Polen. I januar avsluttet den første gruppen et 6-ukers grunnkurs med en skriftlig prøve, og 8-10 av dem takket ja til å gå videre.

Advokathjelp

Den offentlige debatten om arbeidsinnvandringen fra Polen til Norge har stort sett dreid seg om faren for sosial dumping i form av altfor lave lønninger og dårlige arbeidsforhold. Men innvandrerne møter også en jungel av norske regler og bestemmelser som samfunnet forventer at de skal følge. Og som arbeidstakere i Norge har de rettigheter som de aller færreste av dem kjenner til.

Polakkene har behov for kunnskap om norske arbeidsavtaler, lønnsbestemmelser og skatteregler, om fastlegeordningen, folke-

trygd og yrkesskadeforsikring. En viktig rettighet er obligatorisk tjenestepensjon (OTF), som alle som arbeider og bor i Norge har krav på. Etter ett år i samme jobb, følger disse pensjonsrettighetene med arbeidstakeren til andre arbeidsgivere i Norge.

De som ikke kjenner regelverket og heller ikke behersker språket, faller utenfor systemet. Dermed går de glipp av sine rettigheter og kan i tillegg lett havne i konflikt med myndighetene.

Marcussens datter, som arbeider ved et advokatkontor i Oslo, var tidligere i vinter i Sta. Birgitta for å orientere om utenlandske arbeideres plikter og rettigheter. Mer enn 150 polakker kom til dette møtet for å stille spørsmål og få svar på sitt eget språk. Tolknings tok menighetens egne medlemmer seg av.

Nå er det etablert en advokatvakt i tilknytning til den månedlige messen på polsk. Advokatene gir råd og veiledning på stedet, og alt blir tolket til polsk.

– Dersom det for eksempel skulle oppstå et spørsmål om yrkesskadeerstatning, vil saken bli kanalisert gjennom dette advokatfirmaet, forteller Marcussen.

Oppgave for kirken

Selv om de kan vise til imponerende resultater i løpet av kort tid, understreker ildsjelene i Fredrikstad at de så langt bare har pirket i overflaten på problemene. Deres håp er at bispedømmet og Kirken som helhet vil ta utfordringen og definere dette som en viktig oppgave, fordi det her i landet bare er Den katolske kirke som har de nødvendige språklige ressursene. De bør

Katolske menigheter råder over språklige ressurser som ikke finnes noe annet sted i det norske samfunn.

komme innvandrerne til gode.

– Spørsmålet vi må stille oss er om Den katolske kirke i Norge skal bruke sine språkressurser til å spille en aktiv rolle i samfunnet. Vi støtter jo Caritas' arbeid i utlandet, men samtidig kan vi helt klart gjøre noe også i nærmiljøet, sier menighetsrådslederen.

Marcussen, Gorski og pater Van ønsker at kirken sentralt kunne lage en prosjektpakke som blant annet omfatter et felles språkkurs, slik at hver enkelt menighet "slipper å finne opp kruttet selv". Denne pakken bør også inneholde relevant skriftlig informasjon på polsk i en veldig konkret form. – I tillegg ville det være flott om vi kunne ha kontaktpersoner i hver menighet som engasjerer seg i dette arbeidet, som sammen kunne utgjøre et nettverk, sier Gorski.

Tilhørighet

Kunnskaper i norsk vil også styrke innvandrerens følelse av tilhørighet til Kirken i deres nye omgivelser. I Fredrikstad feires messen på polsk en gang i måneden. De andre søndagene kan det være 30-40 polakker i kirken som ikke kan norsk, og som dermed har begrensede muligheter til å delta.

Gorski peker på at 90 prosent av de polske innvandrerne er katolikker som er vant til å gå til messe hver uke. Men med unntak av Oslo, er det ingen katolsk menighet i Norge som tilbyr ukentlige messer på polsk.

– Ved å lære seg norsk, vil deres følelse av tilhørighet få en helt annen kvalitet. Og det er et sterkt ønske blant innvandrerne om å bli integrert i det norske samfunnet. Samtidig er det slik at for polakker flest er Kirken et veldig naturlig sted å gå for å få hjelp og veiledning, sier han.

I 1980 opprettet Oslo katolske bispedømme **Det Vietnamesiske Pastoralsenter**, som yter pastoral omsorg og velferdsarbeid for vietnamesiske katolikker. Mange vet kanskje lite om hva deres arbeid i det daglige dreier seg om. Broen har bedt p. Fransis Hai Huynh presentere deres aktiviteter og utfordringer.

Vietnamesiske katolikker i Norge

Av p. Fransis Hai Huynh

SENTERET tar seg av alt det man normalt finner i menighetene: Sakramentsforberedelse – især dåp og vigsel, konvertittundervisning, opplæring av barn og unge, og fungerer som møtepunkt for alle aktiviteter. Det bidrar med støtte slik at vietnamesere får mulighet til å ivareta og utvikle et tradisjonsrikt kristenliv som de har tatt med seg fra hjemlandet. Senteret arbeider også for å ta vare på og vedlikeholde vietnamesisk språk og kultur.

Aktiviteter

Den vietnamesiske katekesegruppen
Gruppen består av nærmere 250 barn i alderen mellom 6 og 16 år som tre lørdager i måneden får undervisning i religion. 25 frivillige religionslærere blir fordelt på 9 klassetrinn. Foruten lørdagsundervisningen er det også etablert andre aktivitetsgrupper innen katekesegruppen som

kateketgruppe, katekesekor, dansegruppe, ministrantgruppe, dynamisk gruppe og katekeseleire.

Kallsgruppe

Fra Pastoralsenterets side prioriterer man særlig religionsundervisningen for barn og unge, foruten kallsarbeid. Kirkens fremtid blir lammet hvis ingen er villig til å vie sitt liv til Gud og Kirken. Dessverre får mange unge liten eller ingen veiledning når det gjelder ordens- og prestekall. Det finnes to motsatte poler her: På den ene side, å velge ut svært unge kandidater som i gamle dager. Det er i dag helt uakseptabelt. På den annen side, å tro at modningen går av seg selv til de er rede til å treffe et valg. Det er ganske utopisk. Pastoralt arbeid for kall søker å unngå begge deler, og pastoralsenteret har siden 1985 hatt en egen kallsgruppe. Denne gruppen passer for unge gutter og jenter som ønsker å utforske om de har kallet til å vie livet sitt til å tjene Guds folk. Gruppen har helgetreff en gang i måneden med gutter og jenter hver for seg. Rammen rundt arrangementet er messe og retreat. Her får de veiledning og hjelp fra prester og nonner til å lytte til sitt indre,

og til å forstå hvor viktig det er å ta et riktig valg i livet.

Trinh Vuong Ungdomskor

Koret har 45 medlemmer i alderen 15 til 40 og har salmesang under vietnamesiske messer som hovedansvar. Foruten øving hver søndag, samles koret også til retreat, leir og annet sosialt samvær.

Morsmålskurset

Kurset ble for første gang etablert i 1982, etter ønske fra foreldre som så hvor viktig det var for deres barn å kunne ta vare på sin kultur og vedlikeholde sitt morsmål. Kurset varer i en måned midt i sommerferien, med seks timer hver dag. Hvert år deltar omtrent 250 barn på dette kurset, og antall barn som ønsker å delta øker. Vi er glade for å se hvor godt vietnamesiske barn, spesielt de som bor i Oslo-distriktet, mestrer språket takket være dette morsmålskurset! I tillegg til disse gruppene arrangeres det også mange andre aktiviteter, først og fremst for vietnamesiske katolske ungdommer. Men døren står også åpen for ikke-katolikker som ønsker å være en del av det vietnamesiske fellesskapet. Hovedaktiviteter er retreat og sommerleire.

Tilbud til voksne

Ved siden av aktiviteter for de unge, har vi også følgende tilbud til de voksne:

Kor: I tillegg til barnekoret og ungdomskoret har vi to kor for foreldre: Et for unge voksne med 30 medlemmer, og et for de andre med 20 medlemmer.

"Jesu hjerte"-gruppe: Tilber med salmer, utveksler erfaringer og foreldreansvar, bidrag med hjelp når katekesegrupper trenger støtte i form av dugnad.

Guds barmhjertighets gruppe: Ber sammen etter den Hellige Faustinas inspirasjon, besøker og ber for de som har det vanskelig.

I tillegg arrangerer vi hvert år diskusjonsforum for foreldre, religionsundervisning til konvertitter og ekteskapsveiledningskurs.

Vietnamesisk familieleir.

Vietnamesisk bamleir.

Tidsskrift: Det vietnamesiske pastoralsenteret gir ut et tidsskrift annen hver måned som går til alle vietnamesiske katolske husstander. Dette forblir den offisielle informasjonen for vietnamesiske katolikker i Oslo katolske bispedømmet med liturgisk kalender, aktiviteter og nyheter fra ulike grupper rundt omkring i menighetene.

Noen utfordringer

Konflikt mellom generasjoner

80-tallet var en tidsepoke da det kom mange vietnamesiske barn og ungdom alene til Norge, og det var denne gruppen som i ettertid ble mest utsatt for påkjenninger. De fleste ungdommer lever per i dag sammen med sine familier. Den største utfordringen som de fleste opplever, er konflikt mellom generasjoner. Det vi ser i Norge, er en tendens til at forventningspresset i det moderne samfunnet ofte kan stå i konflikt med de tradisjonelle katolske verdier som foreldre forsøker å formidle. Ofte ser vi at foreldrene blir tapere her. Slik jeg opplever det, får de ungdommene som lar seg påvirke av familien det bedre. Her ser vi et klart skille mellom gutter og jenter, der

jentene fremdeles synes å være mer familieorienterte. Dette henger også sammen med at familiemønsteret har blitt løsere i sekulariseringssamfunnet. Grunnleggende verdier som ekteskap og familie er blitt degradert. Ekteskapet blir ofte sett på som kortvarig. Foreldrenes ansvar til å oppdra barna blir nedvurdert.

Identitetsoppsøking

I et flerkulturelt miljø blir de unge vietnameserne konfrontert med den sosiale/kulturelle konflikten: Som barn oppfører de seg som nordmenn, men etter hvert blir de mer bevisste på sin identitet. Unge foreldre som er oppvokst her i Norge er ofte flinkere til å hjelpe sine barn til å tilpasse seg samfunnet på en to-kulturell måte, samtidig som de tar mer hensyn til barnas morsmålsopplæring.

Kristentro som religiøs identitet

Ved å yte pastoral omsorg og velferdsarbeid blant vietnamesiske katolikker, og gjennom alle de ovennevnte aktivitetene og arrangementene, ønsker Pastoralsenteret å gi støtte til å praktisere troen fra man blir døpt til man dør.

Blant de kommunistiske makthavere forstås religion med antropologiske premisser som en del av samfunnets virksomhet. Dersom man tror at religion vil forsvinne ved å forby dens aktiviteter, tar man dessverre feil.

Troen kan ikke forstås bare med antropologiske premisser. På den ene siden er troen en nådegave fra Gud, og på den annen side er den et totalt livsvarig engasjement. Disse to sidene til sammen danner rammen for de kristnes liv. Guds nåde vil alltid være der, og vil aldri forandres eller forsvinne, men det menneskelige engasjement har forskjellige betydninger og utfordringer i de forskjellige faser av livet.

Det er troen som gir oss identitet. Den må skapes og næres i familien, som er det mest grunnleggende menneskelige fellesskapet. Det er derfor familien blir kalt huskirke. Mislykkes vi her, kan det lett føre til at mange innvandrere mister troen i møtet med press fra sekulærsamfunnet.

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn

– Vi har oppdaget at vi har mange ting til felles

Oslo katolske bispedømme (OKB) har gjennom flere år vært representert i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL), som er en paraplyorganisasjon for ulike tros- og livssynssamfunn i Norge. Broen har fått samtale med to av rådets medlemmer, Karima Solberg (Islamsk Råd) og May-Lisbeth Myrhaug (OKB), om Samarbeidsrådet generelt og den kristen-muslimske dialogen spesielt.

Karima Solberg (t.v.) og May-Lisbeth Myrhaug.

Fakta:

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL), etablert 1996, er en paraplyorganisasjon for 12 ulike tros- og livssynssamfunn i Norge. Hovedoppgaven er å fremme gjensidig respekt og forståelse, arbeide for likebehandling, samt diskutere sosiale og etiske spørsmål. STL har spilt en viktig rolle som brobygger, og sørget for en bevisstgjøring omkring religions- og livssynspolitiske utfordringer. Rådet har de følgende medlemmer: Bahá'í samfunnet i Norge, Buddhistforbundet, Den norske kirke, Det mosaiske trossamfund, Gurduara Sri Guru Nanak Dev Ji, Holistisk Forbund, Human-Etisk Forbund, Islamsk Råd Norge, Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Helige, Nye Norges Kristne Råd, Oslo Katolske Bispedømme og Sanatan Mandir Sabha.

– Vi har oppdaget at vi har mange ting til felles, sier de to rådsrepresentantene.

– Vi går begge med et bønnekjede i lommen. Jeg synes det er viktig å ha rosenkransen med meg, for eksempel når jeg tar trikken. Det hjelper meg til å holde fast ved noe og konsentrere seg om å gå inn i stillheten, forklarer May-Lisbeth.

Karima har erfart det samme:

– Jeg bruker bønnekjedet for å be, men også for å takke og be om tilgivelse, og for å minnes Guds vakre navn (for muslimer har Gud 99 navn som betegner forskjellige attributter ved guddommen), gjerne mens jeg går. Det gir meg inspirerende tanker. Vi deler også fasten, og mystikerne. På arabisk kaller vi mystisismen *tasawwuf*. Dette har to betydninger. På den ene side "ull", etter de tidligste sufiene, som var kledd i ullklær. På den annen side renhet; at man skal rense sitt hjerte og sin sjel, bli kjent med seg selv og åpne hjertet for Guds lys. Dette er en indre streben.

Arbeidet i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn var til å begynne med svært religionspolitisk. Mye handlet om KRL-faget. Nå er man inne i en ny epoke hvor *dialogen om opplevelser* står i sentrum. Interimstyrer for lokaldialog er opprettet i Tromsø, og man tar sikte på å gjøre det samme i Trondheim, Bergen, Stavanger, Kristiansand, Drammen og Oslo. Representanter for alle religioner oppfordres til å delta. May-Lisbeth understreker Den katolske kirkes rolle i her:

– Vatikanet er en av dialogens viktigste støttespillere. Pave Johannes Paul II viet gjennom sitt virke betydelige krefter til arbeidet for fred og for forståelse og forsoning mellom de ulike religionene. Også vår nåværende pave Benedikt XVI oppfordrer oss til å gå inn for dialog. Han understreker at en slik dialog ikke lenger er noe man kan velge bort; det er en prioritet.

– Et annet tema vi nå jobber for, er en endring av formålsparagrafen, sier Karima.

– Vi trenger en konsensus hvor alle blir ivaretatt. Jeg tror dette ville være en sunn utvikling. Vi har mange felles verdier, og en polarisert situasjon er ikke noen god løsning. For Islamsk Råd er det viktig å anerkjenne Norges kristne kulturarv. Norge er bygget på kristne verdier, men landet er flerreligiøst, og andres verdigrunnlag må også respekteres.

– *“Clash of civilisation” er blitt et utbredt begrep i pressen. Er det sider ved deres dialog som er preget av slike kontraster?*

– Hos oss er det få konflikter, forsikrer Karima. – Men dette skyldes hovedsakelig at samfunnet har flere lag. På politisk nivå fungerer samarbeidet godt. Mediene, derimot, ser “clash” over alt. Dette er imidlertid en konstruert virkelighet som baserer seg på at journalistene stadig er på jakt etter konflikter. I realiteten er det en form for underholdning, men dessverre kan det føre til at folk som ikke er klar over dette blir sittende igjen med et feilaktig virkelighetsbilde. Dagens skoleelever lever jo stort sett i en flerkulturell verden nesten over hele landet. Som muslim føler jeg meg forpliktet til å rydde opp i disse misforståelsene.

– På denne måten kan mange bli positivt overrasket gjennom vårt arbeid, sier May-Lisbeth.

– Vi håper at lokale dialoggrupper skal være en møteplass.

– *Hva kan man gjøre dersom man er interessert i å delta i en slik gruppe?*

– Alle katolikker som er interessert i å delta i en dialoggruppe er velkomne til å ta kontakt med meg, sier May-Lisbeth.

– Departementet har nå gitt 400 000 kroner i tilskudd til lokaldialoggrupper. Det er STL som innstiller til disse midlene. Andre prosjekter av interesse kan være seminar, konferanser eller utstillinger.

– I dialoggruppene er vi opptatt av at selv om vi har forskjellig trosinnhold, kan vi lære noe av hverandres tilnærming, og om andres åndelighet, sier Karima.

– Når man ser at andre kan føle det samme som oss selv om de tror noe

annet, forsår man at man ikke er så ulike som mennesker.

– Myndighetene vil fortsette å bevilge slike midler de kommende årene, sier Karima.

– Dette blir nemlig sett på som en prioritet; jo mer kunnskap man har, jo færre fordommer. Når man ser hva andre mennesker tror på, virker det ikke lenger så mystisk. Da får man en annen virkelighetsforståelse. Kunnskapsløshet skaper mange problemer.

– Man forsøker å få mange ting til å virke særegne for muslimene, sier May-Lisbeth.

– Hodeplagget er plutselig blitt selve symbolet på denne stigmatiseringen.

– Det er ikke bare muslimer som bruker hodeplagg, det er jo egentlig et tegn på ærbødighet og respekt for Gud, forklarer Karima.

– Nonnene, for eksempel, eller ortodokse prester gjør jo også det.

– Vi katolikker ønsker en sekulær stat, men ikke et sekulært samfunn, påpeker May-Lisbeth.

– Det er ingenting som er så vakkert som å se tegn på menneskers religiøsitet i omgivelsene rundt en. Min ønskedrøm er et samfunn der man daglig hører både bønnerop og klokkeklang. Dette burde være en del av religions-friheten. Den lutherske tradisjonen har ønsket å gjøre troen til et personlig anliggende. Men dette er ikke karakteristisk for katolisismen. Vi skal være katolske hele tiden, og omgi oss med symboler som synliggjør dette.

– I Norge oppfattes det jo nesten som litt suspekt hvis man viser tegn på religiøsitet, legger Karima til.

– Hvis for eksempel en sykepleier kommer med kors rundt halsen eller hijab, vil man gjerne fremstille det som farlig eller skummelt. Dette er en gal utvikling, mener jeg, for det som kjennetegner religiøse mennesker er jo nettopp at de skal være omsorgsfulle, samvittighetsfulle og fromme. Før i tiden var dette forbundet med en følelse av trygghet.

– *Tror dere noe vil endre seg med den generasjonen som nå vokser opp?*

– Jeg tror ikke problemene løser seg av seg selv, sier Karima.

– I Norge har muslimer og kristne ofte god kontakt i barndommen. Men ettersom de blir eldre er tendensen at de grupperer seg mer. Dette kan skyldes at man med alderen blir mer bevisst på egen identitet. Dessverre blir alle påvirket av det de ser og hører gjennom mediernes fremstilling av sakene, og da kan en lett glemme sine egne erfaringer. Derfor er det viktig at man fortsetter bevisstgjøringen; man trenger en motvekt i det daglige.

Familien

– Dagens utvikling går i retning av en enorm seksualisering av det offentlige miljø, sier May-Lisbeth. Skjønnhetsindustrien blir stadig mektigere. Dette er noe nytt, og bak det hele ligger en dreining fra det åndelige til det fysiske. Tanken om at kroppen er åndens tempel forsvinner. Også på dette området er det viktig at vi står sammen om våre religiøse verdier.

– Forleden dag så jeg et program på TV med datteren min, forteller Karima.

– Det handlet om hiv- og aidsforebygging. Reporteren nevnte at man kunne unngå å ha for mange partnere, at man kunne bruke kondom ... og det var da datteren min sa: “Men hvorfor sier han ikke at man kan gifte seg?”

– Mange synes at dette virker strengt. Men det er mye visdom i å vente. Det er en måte å bekjempe kjønnsykdommer på; du lever i et kjærlighetsforhold; du unngår problemstillinger som abort.

– Det er veldig viktig at vi som tror kan gå sammen om å bekjempe den utnyttelsen og tingliggjøringen av mennesket som ligger bak når sex frikobles fra kjærlighet, som vi ser i pornoindustrien, prostitusjon og annen utnyttelse av menneskekroppen, sier May-Lisbeth.

– Vi bør fokusere mer på at det er familien som gir rammer og grunnlag for trygghet og kjærlighet i vårt samfunn, især for våre barn. Det er viktig at vi alle kan stå sammen på en saklig måte som mennesker som lever sin tro i hverdagen, og at vi kan leve vår tro i kjærlighet til hverandre.

KS

ny

bioteknologilov

– Kirken protesterer

Av Anne Samuelsen,
Bergen

I 2004 FIKK NORGES BEFOLKNING møte seks år gamle Mehmet, som fikk jevnlig blodoverføringer og medisiner med plagsomme bivirkninger. Han led av den uheldredelige blodsykdommen Thalassami, som gir et smertefullt liv og tidlig død. Dette ble en stor mediasak, da den nylig reviderte bioteknologiloven av 2003 forhindret gutten i å få den behandling han trengte for å bli helt frisk – nemlig et søsken som ved hjelp av preimplantasjonsteknikk (PGD) og vevstyping (HLA) var spesielt utvalgt for å matche ham, slik at det kunne donere stamceller til sin eldre bror. Politikere som stod fast ved lovteksten, ble i manges øyne sett på som hjerterå prinsippbrytere, og flere av våre lovgivere ble rørt til å gjøre unntak fra sine prinsipielle standpunkt. Resultatet ble en lovendring av juni 2004, som åpnet for at en nemnd kunne ta seg av slike avgjørelser. Dermed fikk Mehments foreldre mulighet til å reise til USA for å foreta en spesiell kunstig befruktning.

Følelseløse teoretikere?

Blant "mørkemennene" i denne saken var ikke bare daværende helseminister Dagfinn Høybråten, men også Den katolske kirke. Det er ikke alltid enkelt å være katolikk når det blir forventet at kristne skal være et talerør for de svake og lidende – og samtidig i saker som denne blir fremstilt som følelseløse teoretikere. Det kan være vanskelig å finne ord til forsvar og forklaring når ikke-katolske venner, familiemedlemmer eller kolleger konfronterer oss med nyhetsverdenen. I et samfunn der en overveldende majoritet ikke setter spørsmålsteget ved det faktum at liv under 12 uker er uten menneskerettigheter, er det ikke rart at vi stadig vil komme opp i slike situasjoner.

I praksis har vi i dag en gradering av menneskeverdet, der det fødte liv nesten uten unntak kommer i første rekke. Det er kvinners eller familiens "beste" som vurderes når nemnder i dag gir tillatelse til abort av et barn (helt opp i 20. uke) der eneste "diagnose" er Downs syndrom. I 2005 ble nesten alle barn som før fødsel ble diagnostisert med Downs syndrom senabortert (44 av 45).

Lovforslaget

Det er denne generelle holdningen som ligger til grunn for Helse og Omsorgsdepartementets (HOD) forslag

til ny bioteknologilov – en lov som ble fremprovosert av misnøye med nemndsystemet som ble hastet igjennom sommeren 2004 og som positivt besvarer forskningsmiljøenes press på politikere for å åpne for stamcelleforskning på befruktete egg. Ifølge departementet har denne forskningen mulighet til å finne "metoder til behandling av alvorlige sykdommer som Parkinson, hjerteinfarkt, multipel sklerose (MS), ryggmargsskader, demens, kreft og diabetes". Forslaget til ny bioteknologilov er altså, sett fra regjeringens side, et helsefremmende og godt forslag som "skal utnyttes til det beste for mennesker i et samfunn med plass til alle."

Loven vil, hvis den blir vedtatt i Stortinget, gi mulighet til 1) å forske på befruktete egg (embryoer), 2) å teste embryoer for genetisk sykdom og føre et friskt embryo tilbake i kvinnen mens man destruerer de (spirende menneskeliv) som er syke eller "overtallige", 3) åpne for testing for vevslighet (HLA), slik at et søsken kan produseres som donor til et allerede eksisterende, sykt søsken.

Hva sier Kirken?

Som ved alle lovforslag, ble også dette sendt ut til høring. Nesten 200 organisasjoner fikk anledning til å uttale seg. Av de 20 høringsuttalelsene jeg har lest, skiller Den katolske kirkes seg ut på flere måter... ikke bare i lengde. I denne ligger alt vi som katolikker trenger for å kunne bevege oss med løftet blick mot en mur av anklager. For meg ble lesningen til slik glede at jeg leste hele høringsnotatet (14 sider) høyt for min ikke-katolske ektemann, som lyttet med interesse og entusiasme. Endelig et velformulert, sammenhengende og sant standpunkt i det virvar av meninger og uttalelser som omgir oss! For dem som har tid og mulighet til selv å lese dokumentet, er dette absolutt å anbefale.

Om ikke Den katolske kirke også hadde tatt på seg ansvaret for å avsløre de holdninger og det menneskesyn som ligger til grunn for forslaget til den nye bioteknologiloven, kunne høringsuttalelsen blitt meget kortfattet. Kanskje slik:

Den katolske kirke slår fast at menneskelivet tar til ved unnfangelsen, og at ingen gode hensikter kan krenke

dette. Fremkalt abort, assistert befruktning, forskning på embryoer, preimplantasjonsdiagnostikk og produksjon av donorbarn betegnes som moralsk forkastelig, fordi metodene tar livet av befruktede egg/foster, og sorterer menneskeliv.

Det er dette som er kjernen i alt det Kirken mener om teknikker og forskning som innbefatter befruktede eggceller. Kirken taler ikke bare de svakes sak, men de svakeste av de svakestes – de som ikke sees, de som av mennesket ikke er blitt tildelt personlighet, navn eller identitet og som aldri vil få det.

Kirken lærer at menneskelivet tar til ved unnfangelsen. Når sædcellen trenger inn i eggcellen, skjer en reaksjon i eggcellen. Den lukkes, avsondres fra andre sædceller og forblir en selvstendig enhet – med alle arveanlegg og alt det den trenger for til slutt å fødes som et menneske. Den er aldri noe annet. Dette er også medisinen erkjennelse, selv om enkelte miljøer ser det som gunstig å ikke anse embryoet som menneske, men som menneskepotensiale.

Naturretten og menneskerettighetene
Kirken tror i tillegg at mennesket får sin sjel i unnfangelsesøyeblikket og at et embryo derfor er en hellig og ukrenkelig Guds skapning. Når man skal ut i offentligheten, er det ikke alltid tro kan fungere som argument. Det er derfor Kirken henviser til naturretten som argumentasjonsgrunnlag.

Naturretten er en "rettslære som hviler på den forestilling at på grunn av sin natur og naturens orden og lovmessighet, har mennesket visse opprinnelige, allmenne rettigheter og plikter" (Kunnskapsforlaget). Tankene skriver seg tilbake til antikken, der stoikerne hevdet at alle gyldige lover og ordninger stammet fra disse lovmessighetene og åpenbarte seg i menneskenes samvittighet. St. Thomas Aquinas tilpasset denne tanken til bruk for Kirken. Både den norske Grunnloven og etterkrigstidens Menneskerettighetsærklæring har røtter tilbake til naturretten.

I høringsnotatet minner Kirken regjeringen om at retten til liv er nedfelt i menneskerettighetsærklæringens artikkel 3. Kirken har således både medisinske fakta og en allmenn rettslig

begrunnelse når den kommer med sin kritikk av bioloven.

Kirkens høringsuttalelse argumenterer grundig for prinsippet om livets ukrenkelighet; at menneskerettighetene må gjelde alt liv, også det ufødte. Den argumenter blant annet for nødvendigheten av etiske prinsipper i et forskningsfelt som er i eksplosiv utvikling.

Hvorfor kan ikke Norge, som liker å se på seg selv som foregangsland, klare å legge til rette for utvikling av innovativ medisinsk teknologi som ikke tramper over menneskeverdet?

Man trenger ikke å være katolikk for å se at det reiser seg mange og meget alvorlige spørsmål rundt de prosedyrer som forslaget til ny biolov åpner for. På det etiske plan vil en slik forakt for menneskeliv kunne trenge stadig dypere inn i menneskesinnet og få uante konsekvenser.

"...plass til alle"?

Debatten omkring et sorterings-samfunn har allerede gått heftig i avis-spaltene. Enkelte trekker uhyggelige linjer tilbake til nazitiden når det gjelder det å sortere menneskeliv.

Mange av høringsnotatene fra de funksjonshemmedes organisasjoner spør seg om endringene i bioloven virkelig sikrer det som står i dens formålspargraf, nemlig et samfunn "med plass til alle". De fleste av dem uttrykker også stor bekymring for hva grunnlaget for sorteringen, "alvorlig arvelig lidelse", skal kunne inneholde nå og på sikt. Med den stadig bedre kartlegging av genkoden, er det bare et tidsspørsmål før man finner genet for en rekke arvelige sykdommer – for eksempel alvorlige sinnslidelser, ADHD, hjerte/karproblemer, astma, allergi og forskjellige kreftformer. Hvilke av disse vil kunne kvalifisere som sorteringsgrunnlag en gang i fremtiden?

Også for enkeltindividene kan denne loven, som skulle være i deres tjeneste, føre til økt fortvilelse. Selv om vi på TV får servert solskinnshistorien om et ektepar som med hjelp av PGD fikk barn uten den vonde arvelige sykdommen som et eldre søsken hadde, ligger der mange andre fortvilete forsøk

i kjølvannet av en slik behandling. Mehrets foreldre er et eksempel på dette. Etter to økonomisk kostnadskrævende forsøk og store følelsesmessige påkjenninger, har denne familien ennå ikke noe nytt søsken til Mehmet. I høringsuttalelsen fra Helse Vest, som ellers er positive til åpning for bruk av PGD ved alvorlig arvelig sykdom, rettes det likevel en advarende pekefin-

ger mot for store forhåpninger til disse teknikkene. Det påpekes at den lave suksessraten i slike befruktninger kan ha en biologisk forklaring: "(en stor andel tidlige embryoer avstøtes av biologiske årsaker ved vanlig befruktning). Derfor er det ikke opplagt at teknologifremskritt vil øke suksessraten nevneverdig i de kommende år." Den samme høringsuttalelsen synes imidlertid at det å lage et donorbarn reiser vanskelige, etiske problemstillinger. Her er man på linje med de sterke advarsler og betenkninger fra regjeringens eget kvalitetssikringsorgan, Helsetilsynet, et flertall i bioteknologinemnda og viktige høringspartnere som Legeforeningen og representanter for funksjonshemmede som NFU, SRFF og FFO.

Den katolske kirke er ikke imot medisinsk teknologi, heller ikke bioteknologi. Stamcelleforskning har store muligheter i menneskelivets tjeneste. Til nå har mye av forskningen vært fokusert på embryoer som utgangspunkt for å ta ut stamceller. Det norske forskermiljøet bruker argumentet om at alle andre gjør det, da må vi også. Nå drives det også forskning på å ta ut stamceller fra fostervann og også andre organer i menneskekroppen. Her kan det ligge en stor fremtid.

Hvorfor kan ikke Norge, som liker å se på seg selv som foregangsland, klare å legge til rette for utvikling av innovativ medisinsk teknologi som ikke tramper over menneskeverdet?

Påskefeiringen

Av pater Arnfinn Andreas
Haram OP

og Kirkens liturgi

Fra korsveien i St. Svithun kirke i Stavanger.

Vi kunne godt si at påskeliturgen er selve aksene i hele Kirkens liturgiske liv. Fordi påsken er det grunnleggende mysteriet i Guds frelsesverk og den grunnleggende hendelsen i Guds frelseshistorie. På samme måte som det gamle gudsfolket, Israel, ble "født" i oppbruddet og utgangen fra Egypt, ble Kirken "født" gjennom Jesu Kristi påske; hans død og oppstandelse.

som den ukentlige fest for Kristi oppstandelse. Søndagen er både "ukens første dag" og "den åttende dagen". De syv ukedagene som munner ut i sabbaten (den syvende dagen) står symbolsk for det fullendte – for Guds hvile etter at han hadde fullført sitt skaperverk. Det at han "hvilte" sier det samme som når det står: "Og Gud så at det var godt" (1 Mos 1).

Men i Kristus fører Gud likevel sitt skaperverk enda lenger – gjennom frelsen og nyskapelsen; det som skal fullbyrdes når Kristus kommer igjen. Derfor er hans oppstandelsesdag den store nyskapsesdagen, den fullkomne sabbaten. Tallet åtte står symbolsk nettopp for forløsningen og fullkommengjørelsen av det som allerede var fullendt og godt! Når Guds rike kommer i sin glans ved Kristi synlige gjenkomst som Herre og Dommer, er synden overvunnet og hele skaperverket kan forenes med Gud, han som skal være alt i alle (1 Kor 15,28).

Søndagen er derfor Kirkens egentlige og første påskedag – en dag som representerer både den første skapsesdagen, Kristi oppstandelsesdag og "den ytterste dag". Alle disse "dagene" er "Herrens dag". Det vi feirer i påsken – og dermed hver søndag – er hele skapsens forløsning og fornyelse! Det er viktig at vi ikke har for små dimensjoner på det som skjer i påsken. Det dreier seg ikke bare om menneskets frelse, men også om frelse for naturen og universet.

Slik søndagen, som den ukentlige påskedag, er den innerste kjernen i Kirkens festår, slik er eukaristien (messen) kjernen i all liturgi. Hver eukaristi, hver messe, er en påskefeiring og derfor hører eukaristien primært med til feiringen av søndagen. Hver messe er følgelig en fest, ja en påskefest! Hverdagsmesser vil

Vi skal feire dette slik at hele vårt liv blir en messe, en søndagsfeiring, en påske.

ISRAEL SKULLE HVERT ÅR FEIRE

påskehøytiden – som en påminnelse om den første og egentlige påsken (2 Mos 13). I den jødiske påskefeiringen blir fortidens store hendelser gjort nærværende slik at alle som deltar i påskemåltidet, deltar i det som skjedde den gang. En "israelitt" er en som er utfridd fra slaveriet i Egypt, som har slaktet påskelammet og smurt blodet på sin dørstokk, som har gått tørrskodd gjennom Det røde hav, som har mottatt paktsloven ved Sinai og holdt gudstjeneste for Abrahams, Isaks og Jakobs Gud.

Alt dette blir fullbyrdet i Jesu Kristi påske. Han er både offerlammet og offerpresten, og han gir oss et nytt påskemåltid når han innstifter eukaristien (messen) der han selv er tilstede med sitt legeme og blod. Vi er det nye gudsfolket, Kirken, som er utfridd fra syndens, dødens og djevelens slaveri for å tilbe og tjene Gud i samsvar med Guds paktsvilje.

Rent historisk sett er det også slik at påsken er det første elementet i Kirkens liturgiske ordning, selve begynnelsen på det som senere utviklet seg til det vi kaller kirkeåret, Kirkens liturgiske år. Og aller først kom feiringen av søndagen, Herrens dag,

derfor også måtte ha et visst festpreg. Messen gjør egentlig alle dager til søndager og til påskedager. Eukaristien er jo nettopp en feiring av den oppstandne Kristus og Hans stadige og levende nærvær i Kirken! Han er til stede som Den seirende, som med sitt offer overvant døden og dødskreftene. Alleluja!

Også dåpen og fermingen må sees i Påskens lys. Alle sakramentene er egentlig "påskesakramenter", fordi de gir oss del i Kristi mysterium – som er påskens mysterium, hans døds og oppstandelses mysterium. Som vannet og blodet fløt fram fra Kristi side da han ble gjennomstunget av soldat-lansen på Golgata kors, slik flyter sakramentene fram fra hans frelsesverk (1 Joh 5, 5-7). Særlig tydelig blir dette i dåpen og fermingen, som er selve "initiasjonen",

og apostlene mottok Åndens fylde, med ildtunger som tegn. Nå kunne "den nye pakt" som profetene talte om, tre i kraft; nå skulle Ånden gis til alle folkeslag og Guds lov innskrives, ikke på steintavler, men i hjertene (Jer 31, 31f; Esek 36, 24f).

Det er alt dette vi feirer i Den stille uke og i påsken. Påsken omfatter hele påsketiden og munner ut i pinsen. Høydepunktet er selve påskevigilien (påskennatts-messen). Derfor leses de lange tekstene om skapelsen og om frelsen; hele frelseshistorien rulles opp for oss. Vi påminnes om vår dåp og katekumenene blir døpt og fermet. Sammen nyter vi "mannen", som er Kristi legeme og blod. Han er jo "det levende brødet som kommer ned fra himmelen og gir verden liv"! Skjærtorsdag, langfredag og påskeaften danner opptak-

"rense ut den gamle surdeigen" fra livet vårt og bli "usyret brød", påskebrød, uten uoppgjorte synder som ligger og gjærer og hever seg (1 Kor 5, 6f). Ja, hele den kristnes liv er et påskemysterium; det er å kjenne "samfunnet med Hans lidelser og kraften av Hans oppstandelse". Da kan vi "glemme" det "Egypt" som vi alle sliter med å legge bak oss og "strekke oss ut" etter "det som ligger foran", det lovede land som er vår arv og vårt mål (Fil 3,12f). Som er livet selv.

Det er ikke mulig å leve som katolsk kristen i dag dersom vi uteblir fra kirken i Den stille uke og påsken.

innføringen, i Kirkens liturgiske liv. I dåpen blir vi ett med Kristi død og oppstandelse, sier Paulus; vårt liv blir et "påskeliv", et nytt liv! Pinsen er frukten av påsken. Fordi synden og døden er overvunnet, kan Guds største gave, Den hellige Ånd, meddeles i hele sin overstrømmende fylde. Fermingen er nært knyttet til dåpen, og når voksne blir døpt, blir de umiddelbart fermet – slik det skjedde i oldkirken og slik det fortsatt skjer i østkirken også når barn døpes.

Gjennom fermingen blir vårt liv også et "pinseliv" – et liv i Ånden! Heller ikke pinsen må vi forstå bare som noe individuelt; Guds frelsesplan innbar at Ånden skulle utgydes "over alt kjød", nettopp som fornyelsens Ånd (Joel 3, Salme 104,30).

Israelsfolket ble "døpt" da det gikk gjennom havet, gjennom døden til livet (2 Mos 14; 1 Kor 10,1f). Så ble de "fermet" og feiret sin pinse ved Sinai. Der steg Gud ned mens fjellet flammet og de mottok lovens tavler og inngikk pakten med Herren. På pinsedagen i Jerusalem steg Gud ned

ten til påsken og Kirken synger sitt *Tenebrae*-officium (tidebønn) med pasjonstekster og klagesalmer. Vi følger Kristus helt inn i gudsforlatthetens dype mørke. Det samme gjør vi i langfredagens gudstjeneste. Skjærtorsdagens to messer kommer som lysstrefe i dette mørket – fordi vi den dagen feirer det som gjør at vi kan få del i Jesu lidelse og død: Innstiftelsen av prestedømmet og av eukaristien og vigslingen av oljene for katekumener, for sykesalvingen, for fermingen og ordinasjonen.

Palmesøndagen og prosesjonen med vigslede palmegrener (eller tilsvarende) er portalen inn til hele denne store feiringen av Jesu død og oppstandelse.

Det er ikke mulig å leve som katolsk kristen i dag dersom vi uteblir fra kirken i Den stille uke og påsken. Hele summen av vår tro og vårt liv ligger der. I messen, i søndagsfeiringen og i selve påskehøytiden finner vi selve "troens mysterium" (1 Kor 11,26; 1 Tim 3,16). Vi skal feire dette slik at hele vårt liv blir en messe, en søndagsfeiring, en påske. Vi skal

Den hellige grav

Ifølge Det nye testamente (Joh 19,41; Matt 27, 60; Mark 15, 46) ble Jesus gravlagt i Josef fra Arimateas grav i en hage utenfor Jerusalems bymur, i nærheten av der han ble korsfestet.

Den hellige gravs kirke ble oppført av Konstantin den store på 300-tallet der man antok at Jesu grav lå (i dag den kristne del av gamlebyen). Kirken ble herjet av perserne 614, men ble bygd opp igjen av korsfarerne 1130, og er senere blitt ødelagt og gjenoppbygd flere ganger. Den nåværende kirken, fra 1810, tilhører i fellesskap den romersk-katolske kirke og flere østlige kirkesamfunn.

Kilde: Store norske leksikon

Pave Pius XI, omgitt av t.v. kardinal Eugenio Pacelli (daværende statssekretær, senere pave Pius XII) og Marconi (t.h.).

Vatikanradioen: Pavens radiostasjon – før og nå

DET VAR PAVE PIUS XI

(pave fra 1922-1939) som den 12. februar 1931 innviet Vatikanradioen. Hans pontifikat kan oppsummeres i mottoet *Kristi fred i Kristi rike (Pax Christi in regno Christi)*, og det var evangelisering i misjonsområder som lå hans hjerte særlig nært. I tillegg viste han stor fascinasjon og entusiasme for tidens mange vitenskapelige fremskritt, og da særlig for muligheten til spre evangeliet til alle folkeslag gjennom nyoppfinnelsen "trådløs telegrafi" – det som siden ble kalt "radio".

Verdens første regelmessige radiounderholdningsprogram ble sendt så sent

som i 1922, så pave Pius XI var tidlig ute med planer om egne sendinger. Alleerede i 1925 begynte nemlig jesuittpater Giuseppe Gianfranceschi planleggingen av en trådløs stasjon i Vatikanet. I 1927 kontaktet han selvste Guglielmo Marconi – mannen som sammen med Karl Ferdinand Braun vant Nobelprisen i fysikk i 1909 for "bidrag til utviklingen av den trådløse telegrafien" og som mange betrakter som radioens far – for å be om hjelp til å realisere pavens drøm. Marconi viste stor entusiasme for det ærefulle oppdraget, og tilbød seg sågar å gjøre arbeidet gratis.

I 1929, kun fire dager etter at Laterantraktaten var signert og Vatikanet ble erklært som suveren stat, fikk Marconi offisiell tillatelse til å begynne etableringen av radiosenderen og studioet i Palazzina Leone XIII i Vatikanhagene – og arbeidet begynte. Paven fulgte selv hvert steg av prosessen og engasjerte seg i alle detaljer. Den 21. september 1930 utnevnte han radiostasjonens første direktør, den ovennevnte jesuittpateren Giuseppe Gianfranceschi – vitenskapsmann, rektor ved det prestisjetunge pavelige universitetet Gregoriana, president for Det pavelige vitenskapsakademi og Umberto Nobiles kompanjong ved Nordpol-ekspedisjonen i 1929.

Åpningen

Den 21. september 1931 var en stor mengde reportere og kameramenn fra amerikanske Paramount News samlet i Vatikanhagene. De rigget utstyr av beste kvalitet, og håndholdte kameraer tok for første gang i filmhistorien utendørsopptak med direkte lydinnspilling. Filmbåndene, som nå oppbevares i Vatikanradioens arkiver, er et uerstattelig vitnesbyrd om denne store begivenheten i Kirkens og telekommunikasjonens historie.

Nøyaktig kl. 15.00 beordret et pavelig politikorps evakuering av Palazzina Leone XIII. To pavelige bannere flagret på hver sin side av bygningen, og inne var alt gjort klart til sending. Marconi ankom kl. 15.30, gikk direkte inn i studioet, tok på seg øretelefoner og kontaktet mottagere i flere land. Hans stemme kunne høres klart og tydelig i New York, Melbourne og Quebec. P. Gianfranceschi arbeidet

konsentrert med en siste finpuss på den forestående pavelige opptreden.

Hele verden ventet i åndeløs spenning. Om et øyeblikk ville pavens stemme for første gang i historien og på mirakuløst vis nå ut til hele verden – til ære for Gud og hans Kirke.

Kl. 16:20 varslet trompetene Den hellige fars ankomst. De tilstedeværende falt på kne i dyp ærbødighet for Peters etterfølger, og ved inngangen ventet p. Gianfranceschi og Marconi.

Den hellige far ble vist inn på stasjonen. Med stødig hånd beveget han kontrollinstrumentene som aktiverte systemet, og kraftige vibrasjoner fylte rommet. Alt var klart til at Marconi kunne uttalte de berømte ordene:

"Jeg har den aller høyeste ære å annonsere at Den øverste pontiff, pave Pius XI, om kun noen få sekunder vil åpne Vatikanets radiostasjon. De elektriske radiobølgene skal sende hans budskap om fred og hans velsignelse til alle verdens hjørner ... Ved Gud Den Allmektiges hjelp, som har gitt menneskene mulighet til å anvende naturens mange mystiske krefter, har jeg klart å lage dette instrumentet som vil gi troende i hele verden mulighet til å høre Den hellige fars stemme. Hellige far, i dag gir jeg deg tilbake det arbeidet du har betrodd meg ..."

Deretter grep paven mikrofonen og ga verden det første verdensomspennende radiobudskap fra en pave noensinne. Han talte på latin og tidvis i gammeltestamentlig, profetisk stil:

"Lytt, o himler, til mitt budskap; lytt, o jord, lytt til ordene som kommer fra

min munn ... Lytt og hør, o mennesker i fjerne land."

Vatikan-avisen L'Osservatore Romano rapporterte den påfølgende dag:

"I går var alle radioer i Roma skrudd på; folkemengder samlet seg rundt disse fantastiske apparatene for å lytte. Overalt hvor det var radioapparater tilgjengelig, flokket mennesker seg rundt dem. Utenfor mange butikker var det plassert høytalere, og også utenfor avisenes kontorer. Det myldret av mennesker overalt, og enkelte steder blokkerte de sågar trafikken ..."

Den britiske News Chronicle beskrev begivenheten slik:

"For aller første gang kunne en paves røst høres i London og av millioner av andre troende i hele verden ... 3500 katolikker sto i katedralen i Westminster i timevis mens de ventet på å høre pontiffens stemme."

Redaktøren av New York Herald rapporterte:

"Det er få begivenheter i verdenshistorien som kan sammenlignes med det sterke inntrykk hodet for Den hellige stol gjorde da han talte direkte til hele kloden ... noe slikt kan ingen tidligere pave ha forutsett. Dette er et vitenskapelig mirakel, og ikke minst et troens mirakel."

Vatikanradioen i dag

Siden 1931 har verden sett en ruvende teknologisk utvikling, og i dag har datateknologien i stor grad overtatt produksjonen også ved pavens radiostasjon. Den sender i dag både via kortbølge, mellombølge og satellitt. Dessuten kan man lytte til sendingene via radioens

store hjemmeside, www.radiovaticana.org, som har både nyhetstekster og lydfiler. Programmene kan også lastes ned som MP3-filer. I mange land sendes dessuten deler av produksjonen av lokale FN-kanaler.

I dag ligger Vatikanradioens kontorer på italiensk jord, i begynnelsen av paradegaten Via della Conciliazione, som strekker seg fra elven Tiber og helt opp til Petersplassen. Bygningen, Palazzo Pio, er oppkalt etter Pius XII, som lot den bygge til jubelåret 1950. I tillegg til 23 studier rommer kontorene et eget radiokapell, hvorfra man sender daglig morgenmesse og rosenkransbønn hver kveld. Hver søndag kringkastes også høymessen til land som har få katolske kirker; for eksempel Ukraina, Kina og landene i Midt-Østen. Satellittsendingene sendes via to parabolantenner inne i Vatikanstaten, der radiostasjonen fremdeles disponerer sitt første tilholdssted i det gamle observatoriet Palazzina Leone XIII. Kort- og mellombølgesendingene sendes fra området Santa Maria di Galeria nord for Roma og ble innviet av Pius XII i 1957.

Programmene omfatter alt fra nyheter, fordypning, liturgi og musikk til direkte sendinger av pavens opptredener, særlig hans reiser. Hvert enkelt program er sjelden mer enn ca. 20 minutter langt. De lengste sendingene er til land med begrenset religionsfrihet, for eksempel Kina og Vietnam. Her sendes det 45 minutter daglig, med fokus på trosundervisning og liturgi.

Vatikanradioen har i over 50 år også hatt en skan-

dinavisk avdeling, bygget opp av den svenske jesuiten Lars Rooth. Avdelingen sender programmer på svensk mandag-torsdag og lørdag kl. 20.40, og disse går i reprise dagen derpå kl. 07.00. Hver mandag er det innslag fra/om Norge, ved OKBs presetstudent Pål Bratbak, som har deler av sin praksis i Vatikanradioen. Gjennom flere år har også Ola Åmodt fra Trondheim vært korrespondent fra Norge. Fredager og søndager sender avdelingen program på finsk, med estiske innslag.

I internasjonal mediesammenheng er Vatikanradioen i dag en særegen og ruvende institusjon. Dens store styrke er de mange språk den kan tilby. Den har i dag ca. 40 språkavdelinger, og de 384 ansatte fra ca. 60 land lager programmer som sendes til 170 land.

Historisk sett har utviklingen av Vatikanradioens forskjellige program- og språktilbud nær sammenheng med verdenssituasjonen til enhver tid. I tiden etter annen verdenskrig og kommunistenes maktovertakelse i Øst-Europa konsentrerte man virksomheten mot disse land. I våre dager har Vatikanradioen særlig oppmerksomhet rettet mot Kirkens situasjon i Latin-Amerika, Afrika og Asia – og særlig til land der de troende lider. Det er nettopp dette som er kjernen i Vatikanradioens misjon – før og nå (fra statuttene):

"Å forkynne det kristne budskap fritt, trofast og effektivt, og å knytte katolisismens sentrum sammen med resten av verden."

KD

(Kilder: www.vatican.va, www.radiovaticana.org)

Vatikanradioens skandinaviske program

For å lytte til Vatikanradioens svenske sendinger, som også hver mandag har innslag fra eller om Norge, kan du gå fram på følgende måte:

1) Internett:

Gå til www.radiovaticana.org, videre på "svenska", "on demand" og deretter "Europe". Her kan du lytte direkte til sendingene eller laste dem ned siden. Det norske innslaget legges ut ca. kl. 22.00 mandag kveld og blir liggende i et døgn. NB! Sendingene kan kun lyttes til i Real-format. Programmet Realplayer kan lastes ned gratis.

2) Kort- og mellombølge:

Kl. 07.00 - 07.20 (tirsdag-fredag + søndag): Mellombølge: 1611 og 1260. Kortbølge: 7345 og 9645 kHz
Kl. 20.40 - 21.00 (mandag-torsdag + lørdag): Mellombølge: 1611 og 1260. Kortbølge: 7250 og 9645 kHz

3) Satellitt:

Vatikanradioens svenske programmer sender på den digitale satellitten Hot Bird 2 hver morgen kl. 07.00. Informasjon til installatører: Eutelsat Hot Bird 2 (13 grader øst), Transponder 54 (Bouquet RAI), Vertikal polarisering, Frekvens 11804 MHz, Lydkanal på 128 Kbit/s.

NUKs SOMMER-LEIRE 2007

Norges Unge Katolikker arrangerer en rekke sommerleire for barn og ungdom i sommer også. På våre leire står alltid Kristus, vår katolske tro og vårt fellesskap i sentrum. Alle som har vært på leir kjenner igjen følelsen av den levende Kirken. På leir blir vi virkelig ett med hverandre og Kristus. I sommer arrangeres følgende leire:

Barneleir Oslo/Øst	Barneleir Sør	Barneleir Vest	Barneleir Midt	Barneleir Nord
Tid: lørdag 23. juni til lørdag 30. juni	Tid: mandag 25. juni til mandag 02. juli	Tid: lørdag 30. juni til lørdag 07. juli	Tid: lørdag 23. juni til lørdag 30. juni	Tid: torsdag 28. juni til søndag 01. juli
Sted: Mariaholm	Sted: Stella Maris Mandal	Sted: Fredtun, Karmøy	Sted: Triangelheimen Meråker	Sted: Sted ikke avklart
Pris: 1800 kr	Pris: 1800 kr	Pris: 1800 kr	Pris: 1800 kr	Pris: 1800 kr
Åpen for deltakere fra Østlandet (8-11 år)	Åpen for deltakere fra Sørlandet. (8-11 år)	Åpen for deltakere fra Vestlandet. (8-14 år)	Åpen for deltakere fra Midt-Norge (8-11 år)	Åpen for deltakere fra Nord-Norge (8-11 år)
Ansvarlig leder: Helene Fongen	Ansvarlig leder: Ikke bestemt	Ansvarlig leder: Romina Salazar	Ansvarlig leder: Ikke bestemt	Ansvarlig leder: Thor Anders Svensson
Leirprest: p. Fredrik Hansen	Leirprest: p. Heinz-Josef Catrein	Leirprest: Ikke bestemt	Leirprest: Ikke bestemt	Leirprest: Ikke bestemt

NUK-FESTIVALEN

Velkommen til årets høydepunkt den 3. til 5. august på Mariaholm! Da feires Norges Unge Katolikkers 60-årsjubileum med en stor festival for alle som er glad i NUK. Mer informasjon kommer fortløpende på NUKs nettsider www.nuk.no. Påmeldingsfrist er 1. mai.

Påmelding

Påmelding til leirene skjer på www.nuk.no, og påmeldingsfristen er 1. mai. Avgiften er 1800 kroner for NUK-medlemmer. Det kan gis økonomisk støtte til reiseutgifter over 350 kroner (etter bestemte regler).

Vel møtt på leir!

Juniorleir	Vestlandsleir	Ungdomsleir	Familieleir
Tid: lørdag 30. juni til lørdag 07. juli	Tid: lørdag 30. juni til lørdag 07. juli	Tid: fredag 27. juli til søndag 05. august	Tid: fredag 20. juli til tirsdag 24. juli
Sted: Mariaholm	Sted: Fredtun, Karmøy	Sted: Mariaholm	Sted: Mariaholm
Pris: 1800 kr	Pris: 1800 kr	Pris: 1800 kr	Pris: 600 kr pr. pers. (små barn i medbrakt seng 1/2 pris) + 700 kr pr. familie til dekning av fellesutgifter
Åpen for deltagere fra hele landet (12-14 år)	Åpen for deltagere fra Vestlandet (8-14 år)	Åpen for deltagere fra hele landet (15-17)	Åpen for småbarnsfamilier fra hele landet
Ansvarlig leder: Kristine Almås	Ansvarlig leder: Romina Salazar	Ansvarlig leder: Martin Blom	Ansvarlig leder:: Sigurd Hareide
Leirprest: p. Ragnar Leer Salvesen	Leirprest: p. Andreas Rupprecht S.M.	Leirprest: Ikke bestemt	Leirprest: p. Arne Kirsebom SS.CC.
			OBS! Det er ikke reise støtte for familieleiren

NUKs 60 års Festival:

Tid:
fredag 03. august til søndag 05. august

Sted:
Mariaholm

Pris:
Ikke avklart

Åpen for alle!

Ansvarlig leder:
Alexander Golding

Leirprest:
Ikke bestemt

NUK
60 år!

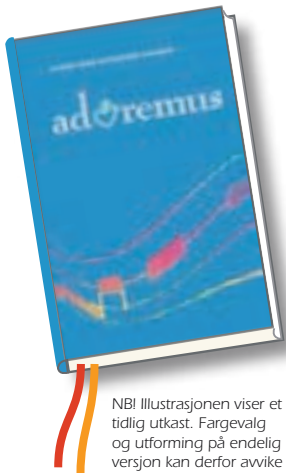

Adoremus

NUK's NYE SANGBOK FOR BARN OG UNGDOM KAN NÅ FORHÅNDSBESTILLES!

Sangboken "Adoremus" er under utarbeidelse og du har nå mulighet til å forhåndsbestille boken til redusert pris. Boken er:

NB! Illustrasjonen viser et tidlig utkast. Fargevalg og utforming på endelig versjon kan derfor avvike fra dette.

- tilpasset bruk i menighetens katekese og øvrig barne- og ungdomsarbeid, på katolske skoler og i lokallag
- rikt utvalg av både velkjent og nytt sangmateriale – over 300 sanger er med!
- sanger som fenger og inspirerer til åndelig fordykning
- tekstmessig godt grunnfestet i katolsk teologi
- De katolske overhyrdene i Norge anbefaler sangboksprosjektet Adoremus. Biskop Bernt Eidsvig can.reg., Biskop Georg Müller ss.cc., Msgr. Torbjørn Olsen
- Anbefales av Kateketisk Senter OKB

Les mer om sangboken på baksiden av dette arket.

Priser ved forhåndsbestilling av sangboken "Adoremus":

10-50 bøker kr 140 pr. stk.

50+ bøker kr 120 pr. stk. ← Tilbudet gjelder kun frem til 1. juni!

(ordinær pris kr 160 pr. stk.)

BESTILLING og RABATTER

- Ordinær pris er kr 160 pr. stk. (Minimum for forhåndsbestilling er 10 eksemplarer).
- Forhåndsbestilling innen 1. juni 2007 (skriftlig på vedlagt skjema/på www.nuk.no/sangbok).

BETALING

- Betaling for boken skjer til NUKs ADOREMUS-konto 3000 16 94754.
- Giro for betaling av forhåndsbestilte sangbøker sendes fra NUKs sekretariat etter bestilling – dette vil skje i begynnelsen av mai måned.
- For å få forhåndsrabatt på kjøp av Adoremus må betaling skje innen 1. juni 2007.

AVBESTILLINGSREGLER

- Bestillingen betraktes som bindende.
- For private innkjøp av boken gjelder vanlige avbestillingsregler, dvs. 14 dagers angrerfrist.

UTSENDING

- Boken vil være dere i hende senest 20. august.
- Portoutgifter kommer i tillegg. Henting av bøker hos NUK (Akersveien 16a, 0177 OSLO), kan avtales.
- NUK sender ikke ut bøkene før betaling er registrert på vår konto.

KONTAKTINFORMASJON

- For mer informasjon og spørsmål send e-post til NUK: nuk@nuk.no, eventuelt ring NUKs sekretariat tlf. 23 21 95 40/ 23 21 95 41.

Ja takk! vi bestiller (antall bøker)

Bestiller (menighet/skole/kloster/lokallag)

Postadresse

Tlf. E-post

Kontaktperson (betalingsansvarlig)

Tlf. E-post

Signatur

Sendes: NUK, Akersveien 16 A, 0177 Oslo

P. Michel Beckers

– Caritas Norges økumeniske rådgiver i Filippinene

P. Michel Beckers er fra 1. oktober 2006 ansatt som økumenisk rådgiver i et fredsprosjekt for Filippinene drevet av Kirkelig Fredsplattform. Kirkelig Fredsplattform er et nettverk av kirker og kirkelige organisasjoner som arbeider for å tilrettelegge for økumenisk samarbeid og styrke fredsarbeid på nasjonalt og internasjonalt plan. Til grunn for arbeidet ligger tanken om at kirker og religioner kan spille en vesentlig rolle for fred i verden. Caritas Norge sitter i styringsgruppen for prosjektet.

MANGE KJENNER MICHEL BECKERS fra hans tid som prest i Oslo katolske bispedømme. Mellom 1982 og 2003 var han sogneprest i henholdsvis Drammen, St. Olav og Bergen.

P. Beckers er nå bosatt i Nederland, men kommer i jobben som økumenisk rådgiver til å ha kortere ar-

beidsopphold både i Filippinene og i Norge. Når han er i Norge, har han kontorplass hos Caritas i Fagerborggata 17 i Oslo, hvor Broen møtte ham i forbindelse med et av hans besøk her.

- *Du jobbet som prest i Norge i 36 år. Hva fikk deg til å reise tilbake til Nederland?*
- Da jeg ble presteviet for ca. 40 år siden forlot jeg et Nederland hvor det var overflod av prester – og kom derfor til Norge hvor det ikke var så mange. Men jeg oppdaget etter hvert at denne tendensen var reversert, og at det nå var en mye større prestemangel i Nederland enn i Norge.
- *Hvordan var det å komme tilbake til Nederland etter så mange år?*
- Da jeg var prest i Bergen hadde vi dåp en 60-70 ganger i året. I Nederland er det nærmest omvendt; 60-70 begravelser mot dåp kanskje 13 ganger. Dette er litt typisk for situasjonen der; det er mange som feirer 1. kommunion og andre høytider, men antallet engasjerte katolikker har gått ned. I Nederland har man derimot flere frivillige. Uten dem ville systemet kollapse. Man trenger ikke alltid bruke prester til alt, der er det mye vanligere at f. eks. en diakon eller lekmann tar seg av en begravelse. Dette skjer med kirkelig støtte. Jeg har mye arbeid som sogneprest der, men det er mindre administrasjonsarbeid enn i Norge.
- *Var det litt desillusjonerende å komme tilbake til ditt eget land og se denne endringen?*
- Ja, man kan kanskje si at den toleransen som kjennetegnet Nederland har blitt til likegyldighet.
- *Du er økumenisk rådgiver for et Caritas-prosjekt i Filippinene?*
- Ja, dette et prosjekt som egentlig går ut fra Norges Kristne Råd. De har en institusjon som heter Kirkelig Fredsplattform. Der samarbeider Kirkens Nødhjelp, Caritas Norge og Frelsesarmeen om dette prosjektet i Filippinene. Denne prosessen ble satt i gang i 2005. Vi er der for å tilrettelegge for samarbeid mellom kirke i Filippinene, og for å assistere

deres fredsopbyggende arbeid. Det er et økumenisk prosjekt. Den norske regjeringen er engasjert i Filippinene som tredjepart ved fredsforhandlingene mellom regjeringen og kommunistrebellene. De har sett det viktige fredsarbeidet som kirkeene gjør. Norge tar kirkeene på alvor, og det er ikke alltid tilfellet andre steder i Europa. I Norge finnes det en unik tradisjon på dette området. For eksempel stilte Norge med økumenisk støtte i Sudan, og Norges Kristne Råd har vært engasjert i fredsarbeid i Nepal, Sri Lanka, Rwanda og Liberia.

- *Var du involvert i noen av disse prosjektene?*
- Ja, i Sudan, så jeg var kjent med Norges Kristne Råd da de spurte meg om jeg ville arbeide med dette prosjektet i Filippinene. En av de tingene jeg virkelig har savnet etter at jeg forlot Norge, er denne typen visjonsarbeid som blir en inspirasjon til det daglige arbeidet. Jeg er fornøyd i Nederland, men jeg har savnet det globale, for det er gjennom denne typen arbeid at man lærer å bli mindre opptatt av detaljer. Det er meget givende å kunne bidra til et slikt prosjekt.
- *Hvordan er situasjonen i Filippinene?*
- Den politiske konflikten er relativt komplisert. Filippinene er et land med store sosiale kontraster – rester etter et system innført under kolonitiden. De har en liten gruppe med rike landeiere og mange fattige mennesker. Dette gjør at man ser mye fattigdom i et ellers rikt land. Marcos' diktatur gjorde ingenting for å bedre disse forholdene. Selv om diktaturet er slutt, vedvarer problemene.
- Med 85 prosent katolikker er Filippinene det største katolske landet i Asia, men dessverre også et land med et enormt militært politiapparat, og dette til tross for at de ikke har ytre fiender. I sør finnes det også en islamsk minoritet. I tillegg finnes det en marxistisk-kommunistisk opposisjonell bevegelse. Denne eksisterte allerede under Marcos' diktatur, men har blitt enda tydeligere i ettertid. Organisasjoner som disse fungerer som en opposisjon mot en rik minoritet. Når man reiser til landet og ser med egne øyne hvor mye fattigdom

og urettferdighet som er, kan man få en forståelse for at slike bevegelser må oppstå. Den kommunistiske og den islamske opposisjonen er begge væpnede grupper, og de har blitt satt på terrorliste av USA og EU. Dette gir den filippinske regjeringen anledning til å forfølge dem – Filippinene er faktisk det landet etter Colombia hvor det er flest politiske mord og bortføringer. Men Norge har ikke terrorlistet organisasjonene, og har derfor et godt rykte i Filippinene og kan gjøre en innsats i fredsarbeidet. Norge fungerer som tredjepart ved fredsforhandlingene mellom partene.

– *Hvordan forsøker de forskjellige kirkene å arbeide for fred, og hvor står de i forhold til hverandre?*

– Foruten den katolske majoriteten finnes det også noen etablerte protestantiske kirker, en stor "Iglesia Independiente" (uavhengig kirke) og United Church of Christ (metodistfamilie). I tillegg finnes mange amerikanske, evangeliske kirkefelleskap. Filippinene begynner etter hvert å få et godt økumenisk samarbeid. Den katolske kirkes syn på det fredsopbyggende arbeidet i Filippinene er mindre kritisk mot regjeringen; de benytter seg av kontakten med dem, mens de protestantiske kirkene er mer venstreorientert. En konsekvens av dette er at de fleste politimord rettes mot representanter for de protestantiske kirkene.

– *Hva er din oppgave, rent konkret?*

– Caritas har gode kontakter og støtter fredsprosjektene her, og det økumeniske arbeidet går lettere i provinsen enn i Manila. Vårt mål er å få kirkene til å støtte opp under fredsdialogen og å få fredsforhandlingene som har stått stille en stund i gang igjen. I en første fase i 2005-2006 har vi kartlagt behovene: Hvordan kirkene i Norge kan assistere kirkene i Filippinene i deres fredsopbyggende arbeid. Fredsplattformen kommer ikke med pengesekken, men forsøker å få folk i dialog. I mai regner vi med å avholde en første workshop i Dumaguete, hvor vi har innbudt ledere fra ti fredsorganisasjoner – organisasjonen Pax Christi, fred- og rettferdighetsgrupper o.a. – til å brainstorme om hvordan man kan få de stridende partene tilbake

HUSK FASTEAKSJONEN!

**Gi oss verdigheten tilbake
– avskaff fattigdommen!**

caritas

Bankkonto 8200.01.93433
Merk innbetalingen "Fasteaksjonen"
Se www.caritas.no for mer informasjon

til forhandlingsbordet. I høst blir det muligens flere slike seminarer i de konfliktberørte områdene. På disse workshopene forbereder vi samtidig et "toppmøte" hvor kirkelederne inviterer de stridende partene og oppfordrer dem til å gjenoppta fredsforhandlingene. Et representativt kirkelederskap begynner også å ta form. Et økumenisk forum for biskoper med individuelt medlemskap eksisterte allerede, og vi har vært i dialog med dem og samarbeider for å få den katolske bispekonferanse og lederskapet i de evangeliske kirkene sammen med lederne til de katolske ordensforstandere med i et slikt "toppmøte".

– Caritas' valgspørsmål er: Ingen utvikling uten rettferdighet, og ingen fred

uten rettferdighet. Dette betyr at vi – sammen med kirkene i Filippinene – må jobbe for rettferdigheten og menneskerettighetene. Vi er solidariske med kirkene i deres protest mot de mange politiske drapene. Og først og fremst arbeider vi med å få fredsdialogene i gang igjen, for å styrke det økumeniske fredsarbeidet. Som kristne vil vi tro på at fred er mulig – det er jo et løfte fra Vårherre selv! Et løfte vi blir minnet om hver gang vi feirer nattverd.

KS

Norge

Norsk Katolsk Bisperåd vil arrangere symposium om liturgi

Under sitt møte i Trondheim den 13. februar drøftet Norsk Katolsk Bisperåd blant annet behovet for nyttinger av flere liturgiske bøker. Da en del spørsmål bør avklares før man kan gå videre med praktisk arbeid, ønsker bisperådet å arrangere et symposium på Mariaholm den 2. - 4. november 2007. Ulike fagfolk vil inviteres til å bidra med foredrag, og prester, søstre og andre med liturgifaglig interesse vil inviteres til å delta.

200-årsjubileum for dronning Josefines fødsel

Dronning Josefine

Josefine de Beauharnais (14. mars 1807 - 7. juli 1876) var dronning av Sverige og Norge i perioden 1844-1859. Hennes foreldre var Eugène de Beauharnais (Napoleon Bonapartes stesønn) og Augusta av Bayern. I 1823 giftet hun seg med kronprins Oscar som senere ble kong Oscar I. Josefine støttet kongens reformarbeid og kjempet sterkt for religionsfriheten som ble gjennomført i 1860. Dronningen gjestet Norge ti ganger og ga store gaver til katolske kirkebygg i Christiania og Bergen. Jubileet ble markert med pontifikalmesse

med biskop Bernt Eidsvig Can.Reg. av Oslo i St. Olav domkirke og et foredrag ved Yvonne Maria Werner (Universitetet i Lund, Sverige): "Drottning Josefina – en katolsk furstinna i det protestantiska Norden". Foredraget vil kunne leses i mai-nummeret av St. Olav tidsskrift.

Oslo katolske bispedømme overtar Akersveien 6

Avtalen om kjøp av Akersveien 6 signeres. Fra venstre: Sr. Marit Brinkmann, Ulrik Sverdrup-Thygeson, sr. Valborg Osterhus og biskop Bernt Eidsvig.

Akersveien 6 i Oslo, som tidligere var eid av St. Josephsøstrene, er nå overtatt av Oslo katolske bispedømme (OKB). Overrekkelse av nøkler fant sted den 1. mars kl. 12. OKB har kjøpt hele eiendommen som består av tre bygninger: Den man ser mot Akersveien, en tilsvarende stor bygning på baksiden og et enetasjes klasserom for St. Sunniva skole. Klasserommet fortsetter som dette, og overtagelsen får heller ikke konsekvenser for den bygningen som vender ut mot Akersveien. Bygningen skal fungere som lokaler for det nyopprettede St. Eysteinn presteseminar. Etter planen skal seminaret være innflyttingsklart til høsten.

Kirkevigsling på Tautra 12. mai

Den 12. mai blir det kirkevigsling i Tautra Mariakloster. Alteret ble velsignet av tidligere generalvikar Torbjørn Olsen med en enkel seremoni da søstrene flyttet inn i juli i fjor, slik at kirken og alteret kunne brukes umiddelbart. Klosteret ble velsignet av biskop Georg Müller ved en enkel privat høytidelighet i høst. Det som nå står for døren er den høytidelige vigslingen av kirken i klosteret. Biskop Müller foretar vigslingen, og

H.M. Dronning Sonja har takket ja til å være til stede.

I det daglige er den nye kirken rommelig nok, men ved den forestående anledning blir den for liten. Adgang til kirken blir derfor kun for dem som mottar skriftlig invitasjon. Det vil bli overføring av messen via høytalere utenfor kirken, og det arbeides med muligheter for overføring på storskjerm til et telt som settes opp for anledningen. Etter messen, som begynner kl. 12 og varer et par timer, blir det kirkekaffe i teltet utenfor klosteret, da H.M. Dronningen vil hilse på gjestene. Senere blir det middag i klosteret for private gjester.

I mai er det fire år siden H.M. Dronning Sonja la ned grunnsteinen til det nye klosteret på Tautra, vel fire år etter grunnleggelsen av det første norske cistercienserkloster etter reformasjonen. Det nye klosteret, som er tegnet av arkitekt Jan Olav Jensen, ble kåret til Nordens beste bygg i 2006 i Forum AID's arkitekturpris.

Cistercienserrinnene på Tautra

Ordenssøstre i Norge jubilerer

I 2007 har det vært ordenssøstre i Norge i 150 år i etterreformatorisk tid, og det skal feires!

I 1857 etablerte de første ordenssøstre seg igjen i Kristiania. Først ut var den franske kongregasjonene "Filles du Coeur de Marie", og disse virket i landet i 5 år. Stafettpinne ble overtatt av St. Josephsøstrene av Chambéry, som fremdeles virker hos oss.

150-årsjubileet vil bli markert helgen 5.-7. oktober 2007. Hovedfeiringen er lagt til Oslo og innledes fredag den 5. oktober nettopp hos St. Josephsøstrene på Grefsen.

Videre er det kallsmesse i St. Olav domkirke fredag den 5. oktober kl. 18.00 og seminar i Mariagården (Akersveien 16, Oslo) lørdag den 6. oktober med temaet "Tre blikk på ordenssøstre: lokalt, globalt og interreligiøst". Foredragsholdere er sr. Else-Britt Nilsen OP, sr. Zenaida S. Nacpil OP og religionshistoriker Per Kværne.

Også høymessen i St. Olav domkirke søndag den 7. oktober vil bære preg av at ordenssøstre jubilerer.

Feiringen på Grefsen fredag formiddag (messe og middag) og festmiddag på Katarinahjemmet lørdag kveld er søstrenes interne feiring. De øvrige arrangementer er åpne. Mer informasjon om jubileet følger senere.

Vedtak om korrekt titulering av prester

Etter å ha hørt konsultorkollegiet, har biskop Bernt Eidsvig Can.Reg. av Oslo den 13. mars 2007 fastslått at det følgende gjelder som korrekt tiltale av prester i bispedømmet:

1) Korrekt titulering av sekularprester forblir "pastor"

2) Ordensprester med stabilitetsløfter ("stabilitas loci") tituleres "dom" (gjelder augustinerkorherrere, benediktinere og premonstratensere)

3) Øvrige ordensprester tituleres "pater"

Prestene kan selvsagt også tituleres ved tjenestetittel (f.eks. kapellan, sogneprest, generalvikar osv).

Maria-statue i Trillemarka?

Det kan bli reist en statue av jomfru Maria inne i Trillemarka for å innfri Anne Margrethe Bugges siste ønske. Hun var fra Drammen og testamenterte skogen til Sigdal kommune i 1990. Nå er Sigdal kommune klar til å bruke 300 000 kroner for å innfri den eksentriske fruens siste ønske. Et utkast til statuen er under de siste bearbejdelser hos Turid Angell Eng i Oslo. Statuen av Maria med barnet vil hvis prosjektet går igjennom være cirka 180 centimeter høy. Hvorfor fru Bugge nettopp ønsket en Maria-statue er et mysterium, for så vidt man vet var hun ikke katolikk. Bli statuen reist må den vigsles av en katolsk pater. Imidlertid kan fylkesmannen i Buskerud sette en stopper for planene. Området er vernet, og ifølge Eldfrid Engen hos fylkesmannen er det i utgangspunktet ulovlig å plassere en slik statue ute i en vernet skog.

– Dette er en svært spesiell sak. Derfor vil vi bruke tid på den. Vi ser at dette var det siste ønsket til den gamle damen, samtidig har vi regler å forholde oss til. Vi håper å kunne gi et svar like etter påske, sier Engen.

Kilde: Drammens tidende.

Verden

Bispedømmet San Diego konkurs

Bispedømmet San Diego i California har begjært seg konkurs, og blir derved det femte amerikanske bispedømme som føler seg tvunget til å gå til dette skritt i møte med skyhøye erstatningssøksmål etter misbruksskandalene i Den katolske kirke i landet.

Konkursbegjæringen som ble registrert den 27. februar, vil medføre utsettelse av de mange rettssakene som venter bispedømmet. Ca. 150 ofre har saksøkt bispedømmet i forbindelse med misbruksskandalene.

Biskop Robert Brom beskriver konkursbegjæringen som et nødvendig skritt for å sikre alle ofrene kompensasjon. Noen av advokatene hevder imidlertid at bispedømmet fraskriver seg sitt juridiske ansvar og ønsker å forhindre fullt innsyn i sakene.

En konkurs vil gi bispedømmet anledning til å restrukturere sine finansielle saker. En føderal domstol vil da overvåke den fremtidige pengebruken.

San Diego følger med dette etter en flere andre bispedømmer i USA som alle har begjært seg konkurs.

Talspersoner for bispedømmet San Diego forteller at de har forsøkt alle midler for å unngå konkursbegjæring. Deres siste forlikstilbud omtaler de som "det høyeste tilbud et bispedømme noensinne har kommet med." Nabobispedømmet Orange, California, nådde i 2004 et forlik med rekordutbetalingen 100 millioner dollar fordelt på ofrene.

Kilde: CWNews.com

Snart saligkårsprosess for Fátima-seeren sr. Lucia?

Prefekten for Helligkårs-kongregasjonen i Vatikanet, kardinal Jose Saraiva Martins CMF, er positiv til å åpne en saligkårsprosess for sr. Lucia dos Santos OCD (1907-2005), et av seerbarna fra Fátima i 1917. Sr. Lucia døde i februar 2005, og vanligvis må det gå fem år etter en kandidats død før en saligkårsprosess kan åpnes. Men pave

Benedikt XVI kan gi dispensasjon fra denne regelen. Det er gjort to ganger: Pave Johannes Paul II (1978-2005) ga dispensasjon slik at saligkårsprosessen for Mor Teresa (den salige Teresa av Calcutta) (1910-97) kunne starte to år etter hennes død. Pave Benedikt ga dispensasjon for at forgjengeren Johannes Paul IIs saligkårsprosess kunne åpnes bare en drøy måned etter hans død.

– Det ville uten tvil være passende å se bort fra femårsfristen også i sr. Lucias tilfelle, for hun var en stor helgen, sa kardinal Martins i samtale med det portugisiske katolske nyhetsbyrået Ecclesia. Men selvfølgelig er denne avgjørelsen helt opp til pave Benedikt.

Kilde: Kathpress

Biskop Kazimierz Nycz ny erkebiskop av Warszawa

biskop Kazimierz Nycz

Vatikanets pressekontor offentliggjorde lørdag den 3. mars at pave Benedikt XVI har utnevnt biskop Kazimierz Nycz av Koszalin-Kolobrzeg til erkebiskop av Warszawa, og Vatikanradioen rapporterer at

de troende reagerte med "glede og lettelse" på utnevnelsen. Formelt sett overtar han etter erkebiskop Stanislaw Wielgus, som fratrådte i januar, samme dag som han skulle vigsles – etter at han innrømmet å ha samarbeidet med det hemmelige politi under kommunistregimet.

I et intervju med Vatikanradioen forklarer erkebiskop Nycz at han helt siden han ble utnevnt til biskop av Koszalin har vært "overbevist om at det er nødvendig å granske hele fortiden, både min og andre presters – og hele Kirkens." "Kirken i Polen har en heroisk fortid," sa han. "Denne sannheten må ikke viskes ut, selv om det under perioden med kommunistterror, med politikontroll og regimestyrt eliminering av mennesker, var en gruppe prester som ikke mestret utfordringen."

Kazimierz Nycz ble født den 1. februar 1950 i Stara Wies og ble presteviet den 20. mai 1973 i erke-

bispdømmet Krakow, som da var ledet av kardinal Karol Wojtyla. Han tok doktorgrad ved det katolske universitetet i Lublin i 1987, og ble deretter utnevnt til viserektor ved Krakows hovedseminar. I 1988 ble han av pave Johannes Paul II utnevnt til hjelpebiskop av Krakow og den 9. juni 2004 til biskop av Koszalin-Kolobrzeg.

Kilde: Zenit

Pavens brev til erkebiskop Wielgus

Vatikanets pressekontor offentliggjorde den 21. februar et brev sendt av pave Benedikt XVI til erkebiskop Stanislaw Wielgus. Wielgus trakk seg i januar fra embetet som overhyrde for erkebispesetet Warszawa etter anklager om kollaborasjon med det hemmelige politi under kommunistregimet. Wielgus vedgikk like før innsettelsen at beskyldningene ikke var grunnløse.

*Til vår elskede bror
Erkebiskop Stanislaw Wielgus
Jeg har med stor omsorg lest Deres Eksellenses vakre brev av den 8. januar og takker deg varmt for den tillitsfulle måten du åpner deg for meg på – der du beskriver den smerte og lidelse du har kjent i hjertet hele ditt liv som prest og biskop, frem til avgangen som erkebiskop av Warszawa.*

Den siste tiden har jeg vært med deg i din smerte og forsikrer deg om min åndelige nærhet og broderlige forståelse.

Med tanke på fortiden, er jeg meget klar over hvilke eksepsjonelle omstendigheter du tjenestegjorde under, da kommunistregimet i Polen benyttet seg av alle midler for å kneble befolkningens frihet, og på en særlig måte de geistlige.

Som rektor ved Universitetet i Lublin, og som biskop av Plock, har du vist en stor hengivelse og dyp kjærlighet til Jesus Kristus og hans Kirke.

Da du for en måned siden presenterte din avskjedssøknad, gitt at situasjonen som var oppstått ikke gjorde det mulig for deg å tre inn i den biskoppelige tjeneste med den nødvendige autoritet, forsto jeg tydelig at denne handlingen viste en dyp følsomhet for Kirken i Warszawa og Polens beste, og også din ydmykhet for og uavhengighet fra embeter.

Først og fremst ønsker jeg å oppmuntre deg til å fortsette fremover med mot og fred i ditt hjerte. Jeg ønsker for deg at du fortsetter din tjeneste for Kristus, på den måten som måtte være mulig, slik at du kan bruke din umåtelig store kunnskap og hengivelse i prestegjeringen til beste for den elskede Kirken i Polen.

I dag, som i tidligere tider, er det episkopale oppdraget preget av lidelse. Måtte Vårherre velsigne deg. Til hjelp vil også vennskap med dine brødre biskopene og mennesker som har kjent deg og verdsetter deg være.

Fra mitt hjertes dyp, og ved å alltid huske deg i mine bønner foran Herren og den hellige Jomfru Maria, gir jeg deg en spesiell apostolisk velsignelse – i håp om rik himmelsk nåde.

*Fra Vatikanet 12. februar 2007
Pave Benedikt XVI*

1,115 milliarder katolikker

Antall katolikker og prester i verden økte sakte, men sikkert i 2005, ifølge Vatikanets nye årbok. "Anuario Pontificio 2007" slår fast at det ved utgangen av 2005 var 1,115 milliarder katolikker i verden.

I et kommunike fra Vatikanet heter det at "siden denne relative veksten ligger svært nær den generelle befolkningsøkningen – 1,2 % – er prosentandelen av katolikker i verden nærmest uendret – 17,2 %." I noen deler av verden er imidlertid veksten større; i Afrika ligger veksten i antall katolikker på 3,1 %, mot en generell befolkningsøkning på 2,5 %.

"Også på det asiatiske og amerikanske kontinentet er det registrert en større økning i antall katolikker enn i befolkningen generelt: 2,71 % mot 1,18 % i Asia, og 1,2 % mot 0,9 % i Amerika," heter det videre i Vatikanets kommunike.

Prester

Den pavelige årboken viser at antall bispedømme- og ordensprester økte til 406 411 i 2005, fra 405 891 året før, det vil si en økning på 0,13 %. Men økningen var mye større i Asia og Afrika: henholdsvis 3,8 % og 3,55 %. Dette står i kontrast til Europa og Amerika, der antall prester ble redusert med et halvt prosentpoeng, og til Australia som har en reduksjon på 1,8 %.

"Til sammen bidro Afrika og Asia med 19,58 % av verdens totale antall i 2004; i 2005 har deres bidrag vokst til 20,28 %," heter det i kommunikeet. Det amerikanske kontinentet bidrar fremdeles med ca. 29,8 %. Også i Oseania ligger antallet stabilt på ca. 1 %. "Det eneste kontinentet der vi ser at andelen går ned, er i Europa," sier Vatikanet.

Den pavelige årboken rapporterer videre at man i Afrika, Asia og Amerika ser en økning i antall seminarister, mens tallet synker i Europa.

"I 2005 var 32 av 100 prestekandidater amerikanske, 26 asiatiske, 21 afrikanske, 20 europeiske og en fra Oseania," heter det i kommunikeet.

Kilde: Zenit

Var det hemmelige politi informert om attentatet på Johannes Paul II?

En tidligere offiser i den polske hæren hevder at kommunistregimet ble informert om drapsforsøket på pave Johannes Paul II, skriver den polske ukeavisen Wprost.

Wprost har avdekket et skriftlig intervju i arkivene til det polske Instituttet for nasjonalt minne, der en militær etterretningsoffiser sier at det hemmelige politi ble varslet om det forestående attentatet få uker før det ble iverksatt den 13. mai 1981.

Den italienske parlamentarisk-kommisjonen som gransket mordforsøket på pave Johannes Paul II i 1981, konkluderte i mars 2006 med at det var det tidligere Sovjetunionen som organiserte attentatet mot paven, grunnet hans støtte til Solidaritet-bevegelsen i hjemlandet Polen. Solidaritet ble ansett som en trussel mot kommunistregimene i Øst-Europa. Rapporten fra kommisjonen la til at Mehmet Ali Agca, som skjøt mot paven på Petersplassen, var betalt av bulgarske sikkerhetsstyrker, som igjen mottok ordre fra sine sovjetiske kolleger. Kommisjonens president Paolo Guzzanti sa at "det er hevet over all rimelig tvil at de daværende sovjetlederne beordret mordforsøket."

Talsmenn både for det tidligere KGB og den nåværende russiske sikkerhetstjeneste, FSB, avviste umiddelbart konklusjonene fra den italienske kommisjonen som "absurd".

Kilde: CWNews.com

Russisk biskop ser mulighet for "toppmøte" mellom pave og patriark

En russisk-ortodoks prelat har fortalt reportere at det i løpet av året kan finne sted et møte mellom den russiske patriarken Alexej II og pave Benedikt XVI. Biskop Hilarion av Wien, som representerer Moskva-patriarkatet i et planleggingsmøte for den katolsk-ortodokse dialogkommisjonen, sier at møtet høyst sannsynlig vil finne sted i et "nøytralt" område – altså verken i Italia eller Russland.

Katolske kirkeledere har i flere år forsøkt å få til et "toppmøte" mellom paven og Moskva-patriarken. Til tross for at man ved flere anledninger har diskutert konkrete planer, har Moskva-patriarkatet stadig avbrutt samtaler med den begrunnelse at et møte ikke kan finne sted så lenge Vatikanet ikke fordømmer katolske geistliges "proselyttvirksomhet" i tradisjonelt ortodokse land – som i Russland og Ukraina. Utsiktene til et møte er imidlertid nå bedre enn på lenge, hevder biskop Hilarion.

Biskop Hilarion la til at det i oktober i år vil finne sted et annet høydepunkt i den katolsk-ortodokse dialogen, når dialogkommisjonen møtes i Ravenna, Italia. Håpet er at både pave Benedikt XVI og den økumeniske patriarken Bartholomeo I av Konstantinopel kan delta i møtet. Vatikanet har imidlertid ennå ikke bekreftet pavens deltagelse i Ravenna-møtet. Informerte kilder skal ha fortalt at patriark Bartholomeo under pavebesøket i Tyrkia i november i fjor uttrykte ønske om at de begge kunne delta i dialogmøtet, et forslag paven skal ha stilt seg positiv til.

Kilde: CWNews.com

Film om "Jesu familiegravsted" er bare PR, sier arkeologekspert

En israelsk arkeolog sier at en ny dokumentarfilm som hevder at en gravhule som ble funnet for 27 år siden i Talpiot, Jerusalem, er graven til Jesus av Nasaret og hans familie, er et rent jippo.

Professor Amos Kloner, den internasjonalt kjente arkeologen som avdekket funnstedet for 10 år siden,

kritiserte filmprodusentenes strategi for markedsføring, og sa at den ikke er basert på fakta, melder avisen the Jerusalem Post.

Kloner sa at en lignende film ble sluppet for 11 år siden, og den nye filmen, *The Lost Tomb of Jesus*, er bare et nytt forsøk på å skape bråk for å tjene penger.

Kloner fant 10 benurner i en hule i 1980, men offentliggjorde ikke sine funn før for 10 år siden. Ni av gravene er tilbake. Seks har inskripsjoner med identifikasjoner av Jesus, hans mor Maria, en Maria nummer to, og slektningene Matteus, Josa og Juda.

Navnene som var innpreget på urnene var svært vanlige i Den andre tempeltiden og er ikke tilstrekkelig bevis for at hulen var gravsted for Jesu familie, skal Kloner ha sagt. Han tilføyde at "Jesus, Josefs sønn"-inskrripsjoner hadde blitt funnet på flere andre benurner i tidens løp.

"Det er ikke sannsynlig at Jesus og hans slektninger hadde en familiegrav," fortalte Kloner til *The Jerusalem Post*. "De var en familie fra Galilea uten bånd til Jerusalem. Talpiot-graven tilhørte en middelklassefamilie fra det første århundret e. Kr."

Det tok tre år å lage filmen. Filmen er laget av Simcha Jacobovici, som er bosatt i Canada, og den prisbelønte regissøren James Cameron.

Israelske fortidsminnemyndigheter har lånt ut to av benurnene, de to som filmmakerne hevder tilhørte Jesus og Maria Magdalena, for å vise dem frem på mandagens pressekonferanse. Kloner skal ha sagt at det var "veldig dumt" av myndighetene å gå med på dette.

"Tanken på at vi kan ha funnet graven til Jesus og flere medlemmer av hans familie med tvingende vitenskapelig bevis, er hinsides alt jeg har kunnet forestille meg," sa Jacobovici i en pressemelding.

"Noe større enn dette er vanskelig å forestille seg," sa Cameron i pressemeldingen. "Vi har gjort lekser vår, vi har ført bevis; og nå er tiden inne til at debatten kan begynne."

Kilde: Catholic News Agency

Paradokser på verdens største katolske kontinent

Katolske kirkeledere fra hele Latin-Amerika samles i mai i Aparecida

utenfor Brasils hovedstad São Paulo, til det Latin-Amerikanske bispe-rådets (C.E.L.A.M.) femte hovedkonferanse. De vil da gi seg i kast med de mange motsetningsforhold som preger verdens mest katolske kontinent. Mens over 450 millioner av Latin-Amerikas befolkning på 551 millioner mennesker er katolikker, "befinner den kristne tro seg i praksis i en dyp krise, som igjen kommer til uttrykk i den samfunnsform vi har", uttalte biskop Alvaro Ramazzini Imeri av San Marcos, president for Den guatemalske bispekonferanse, til nyhetsbyrået Catholic News Service. "Samfunnene er preget av vold og mangel på sosial rettferdighet, og man søker en livsstil der konsum og hedonisme er fremherskende". Økonomisk rettferdighet, korrupsjon, migrasjon og utdanning er blant de tema biskopene vil diskutere på konferansen – som forventes å samle mer enn 160 stemmeberettigede biskoper og 80 andre deltakere. Konferansen, som åpnes av pave Benedikt XVI og vil strekke seg fra 13. - 31. mai, har som overskrift: "Jesu Kristi disipler og misjonærer: At våre folk må leve i Ham".

Kilde: Catholic News Service

Nye bøker fra St. Olav forlag

DEN HELLIGE MESSE

Den lille sorte messe-boken med tekst på norsk og latin foreligger nå i ny utgave, hvor de nyeste forandringer i liturgien er innarbeidet.

Kr. 198,-

Chantal van der Plancke og André Knockaert

KRISTUS ER BROEN – Femten dager i bønn med Katarina av Siena

Kristus er broen er en bok til fordypelse og kontemplasjon. Gjennom femten dager følger vi den hellige Katarina av Siena i hennes tanker om Kristus og Kirken. Hennes budskap er at Kristus er vår veiviser og bro.

Kr. 198,-

Palmesøndag faller i år på 1. april, da innledes påskeuken. Det er årets viktigste uke for Kirken! Her kan du lese biter av tekstene som leses i messen i disse dagene. Finn de rette bildene til teksten ved å trekke en linje mellom tegningen og teksten. Du kan fargelegge tegningene. De kan også kopieres i større format, slik at du kan henge dem opp. Imens kan du tenke over tekstene. Kanskje kan pappa eller mamma fortelle deg litt mer om det som feires disse dagene.

Palmesøndag, 1.april,

De to disiplene gikk av sted, og de fant eselfolen som sto bundet, slik som Jesus hadde sagt. Da de løste folen, spurte de som eide den: "Hvorfor løser dere folen?" "Herren har bruk for den," svarte de. (Luk 19,32-34)

Skjærtorsdag, 5.april,

"Når jeg som er herren og mesteren, har vasket deres føtter, så må også dere vaske hverandres føtter." (Joh 13,14)

Langfredag, 6.april

Jesus visste nå at alt var fullbrakt, og for at Skriften skulle bli oppfylt, sa han: "Jeg tørster." Da Jesus hadde fått eddikvin, sa han: "Det er fullbrakt!" Så bøyd han hodet og oppgav sin ånd. (Joh 19,28-30)

Påskeaften, 7.april

Kvinnene visste ikke hva de skulle tro, men to menn i skinnende klær sa til dem: "Hvorfor leter dere etter den levende blant de døde? Han er ikke her, han er oppstått." (Luk 24,4-6)

Påskedag, 8.april

Simon Peter gikk inn i graven. Han så linklærne som lå der, og kledet som Jesus hadde hatt over hodet. Det lå ikke sammen med linklærne, men sammenrullet på et sted for seg selv. Da gikk også den andre disippelen inn. Han så og trodde. (Joh 20,6-8)

Forblir de katolikker?

En av katolske foreldres og kateketers største bekymringer er: Hvordan kan en være sikker på at barna, når de blir voksne, forsetter å praktisere sin tro? «Hva kan vi gjøre for at barna våre forblir katolikker?» spør de seg. Det korte svaret må være: intet. Det finnes ikke noen magisk formel som garanterer at barn forblir i Kirken. Det er en dårlig nyhet. Den gode nyheten er at det allikevel er noe du kan gjøre for å øke sjansene for det. Her er det noen forslag som kan være nyttige.

Kjenn din tro!

Hvis du ikke kjenner eller forstår Kirkens lære, kan du ikke forklare den for barna. Forbered deg allerede før barna dine blir nysgjerrige og vil diskutere katolske emner. For eksempel på hva eukaristien er, hvorfor prestskapet er forbeholdt menn, Marias jomfruelighet, hvem Jesus er og hva frelse betyr. Sett deg også inn i aspekter rundt menneskets verdighet, dets liv og død og seksualitet. Tenk på at du kanskje er den eneste som drøfter disse tankene med barna dine ut fra et katolsk synspunkt. Da får de med seg mer enn det som står i avisoverskriftene. I noen menigheter holdes det kurs i tros lære, f.eks. Ekko. Tidligere mottok barn innsikt i troen også utenfor hjemmet, de ble evangelisert i samfunnet, på skolen og i foreningene. Slik er det ikke alltid lenger.

Spørsmål

Spørsmål er uunngåelige. Tvil er grunnleggende for bekräftelsen av troen. Særlig tenåringene vil sette spørsmålstejn ved visse aspekter av Kirkens lære og forvente at du er i stand til å forsvare dem. La det bli en vane å snakke om trosspørsmål. La dem spørre, samme hvor usikker det måtte gjøre deg. Sannheten tåler spørsmål. Det vil også hjelpe dem til selv å tenke hvis du lar dem få være med på å besvare sine egne spørsmål. F.eks. «Hvorfor tror du at Kirken sier at man skal være trofast? Det er nok ikke bare for å erte

mennesker». Slik unngår dere å komme i en posisjon av forsvar og angrep. Når de unge tenker med, blir det enklere å formidle hva Kirken tenker. Når større tenåringene spør deg om din egen tro, vær da oppriktig. Fremlegg Kirkens lære på en ærlig og nøyaktig måte. Hvis det er områder som du selv har hatt vanskeligheter med, vær da beredt til å snakke om det og om hvordan du har funnet en løsning på det. Skulle det være ting som du fortsatt kjemper med, vær da ikke redd for å si: «Dette lærer Kirken oss. Jeg arbeider ennå med å finne ut av hvordan jeg skal forstå det i mitt eget liv.» Vær oppmerksom på at barna kan komme med spørsmål de har hørt av andre. De ønsker svar for å kunne stå sterkere overfor omverden. Formuler da sammen et svar som kan hjelpe dem.

Å vise

Om og om igjen blir det påpekt at handlinger er mer talende enn ord. Dette bør vi være bevisst på. Hvis du ikke går til messe, til skrifte, ber daglig og viser din tro i dagliglivet, vil ikke engang all verdens ord kunne overbevise dine barn om at dette er viktig. Mange helgener forteller om hvor viktig det var for deres egen åndelige utvikling å ha sett mor eller far be om natten. En biskop fortalte at det har vært viktig for hans liv som prest å ha sett hvordan faren i mange år trofast matet moren hans, som hadde fått et hjerneslag.

Oppgi aldri håpet

Gud gjør det heller ikke. Når man ikke kan snakke med barna om Gud, snakk da med Gud om dem.

En eldre dame, hvis barn ikke hadde utviklet seg så positivt, ble spurt om hvordan hun taklet det. Hun svarte: «Barn er som småkaker, og Gud er ennå ikke ferdig med å bake mine.»

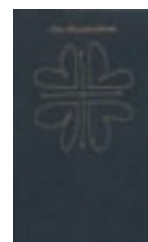
Be alltid for dine barn, og mist aldri håpet om at de, etter å ha stått litt til i ovnen, kommer godt ut til sist. Selv om du ikke kan garantere at barna dine forblir katolikker, kan du garantere at du har gjort din del for å gi troen videre. Hva de så enn gjør med den, er deres – og Guds – sak.

Fra Kateketnettet 12, 2003, Danmark, utdrag og bearbeidelse ved Marieke van den Berg.

St. OLAV

ST.OLAV KATOLSKE BOKHANDEL
AKERSVN.14, 0177 OSLO
TLF.23219555. FAX.22360263
E-post. bokhandel@katolsk.no
NETTBOKHANDEL:
www.stolavbok.no

NÅ I NY UTGAVE:

DEN HELLIGE MESSE

Messens tekst på norsk og latin

St. Olav Forlag. Ib.
Kr.198,-

DEN KATOLSKE KIRKES KATEKISME.

Kompendium
St. Olav Forlag. Ib.
Kr.198,-

TIDEBØNNENE- Bd.IV Det alminnelige kirkeår

St. Olav Forlag. Ib.
Kr.350,-

Stort utvalg i dekorerte lys
til alle anledninger!

Merk våre nye åpningstider:

Hverd. 10.00 -17.00
Lørd. 10.00 -14.00

1. sønd. i måneden: 12.00 - 15.00

Stille Uke: Palmesøndag:
10.00 - 15.00

Mand. og tirsd. 10.00 - 17.00

Onsd. 10.00 - 13.00

Påskeaften: 10.00 - 13.00

P. Arne Kirsebom SS.CC. ved sitt skrivebord i Akersveien 5. Generalvikaren er utnevnt av biskopen selv og assisterer ham i administrasjonen av bispedømmet.

Generalvikar

– hva er det?

Generalvikaren er biskopens stedfortreder. Broen har tatt en prat med p. Arne Kirsebom, generalvikar i Oslo katolske bispedømme siden 1. januar 2006, for å belyse generalvikarens funksjon i et bispedømme.

– Som generalvikar er du biskopens stedfortreder, betyr det at det er du som har ansvaret for bispedømmet når biskopen ikke er til stede?

– Det stemmer. Men i tillegg innebærer det at vi til enhver tid deler ansvaret for bispedømmet. Sammen utgjør biskopen og generalvikaren bispedømmets øverste ledelse – men det er alltid biskopen som har den øverste myndigheten.

– Du fungerer altså som en slags "assisterende biskop"?

– Det er en måte å fremstille det på, for det tilsvarer den stillingen som i Den norske kirke kalles "fungerende biskop" når biskopen er borte. På den annen side vil vi ikke bruke betegnelsen "biskop" i Den katolske kirke, for dette beror på selve bispevigselen. Men betegnelsen "generalvikar" tilkjenner naturligvis at man vikarierer for biskopens funksjoner. Kravet er at en av oss to alltid skal være innenfor bispedømmets grenser.

– Kan du vikariere for biskopen i alle sammenhenger?

– Det skjelnes mellom juridisk myndighet og vigselmyndighet – det siste har bare biskopen, fordi han er bispeviet. Men som generalvikar har jeg den rettslige myndigheten biskopen har, med visse unntagelser. Jeg deler biskopens administrative ansvar.

– Hva går det administrative arbeidet ut på?

– Jeg har kontakt med de tyske givorganisasjonene våre. En del arbeid handler om å administrere søknader. Jeg tar meg også av staben, spesielt med tanke på prestenes arbeidssituasjon. Jeg sitter i forskjellige råd, som Pastoralrådet, Bispedømmets finansutvalg, Katolsk-luthersk samtalegruppe, og deltar på møter på økumenisk plan, for eksempel i Nye Norges Kristne Råd. En annen oppgave er å visitere menighetene; å gå igjennom kirkebøkene og stemple for å bekrefte at de er riktig ført. I tillegg er jeg ansvarlig for mange av meddelelsene som angår forskjellige saker bispedømmet er involvert i. Biskopen er også i berøring med myndighetene på flere områder. Vi har nå sittet i en referansegruppe for barne- og likestillingsdepartementet om en ny familielov, og biskopen har gjort mye for å hjelpe myndighetene til å forstå hva som er katolikkenes situasjon i Norge. En spesiell omstendighet for oss er at vi er i hovedstaden, men likevel ikke har Vatikanets representasjon her i Oslo, siden

nuntius er i Stockholm. Dette betyr at biskopen representerer Kirken i diplomatiet.

– Møter du menighetene i arbeidet?

– Ja, det første året var jeg innom 16 av 20 menigheter, så etter hvert kommer jeg av forskjellige grunner til de forskjellige menighetene. Mye av arbeidet handler nettopp om å holde en oversikt over helheten.

– Er overgangen stor fra menighetsprest til generalvikar?

– En av de største forskjellene ligger i dette helhetlige aspektet. I denne stillingen har jeg dessverre ikke anledning til å gå inn i noen alminnelige sjelesorg. Det blir færre skjebner å forholde seg til, noe som gir en forskyvning av tilværelsen som prest rent innholdsmessig. Samtidig gir dette arbeidet et veldig overblikk. Personlig føler jeg at jeg får uttrykk for hele registeret av mine interesser; jeg er opprinnelig utdannet sivilingeniør, og i saker som berører byggeprosjekter kommer disse kunnskapene meg til gode. Det er interessant at oppgavene også dekker tekniske, juridiske og økonomiske saker. Mye av dette er bakgrunnsarbeid for biskopens aktiviteter. Det er jo hans plan jeg representerer.

KS

Fra katolsk familieleir i 2006.

Messefeiring i kapellet på Mariaholm under familieleiren i 2006 med pater Arne Kirsebom.

Katolsk familieleir

– en opplevelse av
himmelen på jorden

Av Sigurd Hareide

For fjerde år på rad ble det i fjor sommer arrangert familieleir i Oslo katolske bispedømmes regi. I en herlig ramme av sommerferie, bading, gode måltider og tid for lek og latter, får den gode samtale om tro og liv vokse frem. Med daglig messe, åndelige impulser for store og små og mulighet for stillhet midt i leken er dette for mange familier blitt en unik anledning til å lade batteriene og få gode fellesskapsopplevelser sammen.

Fjorårets leir var den andre i rekken på Mariaholm leirsted i Askim etter starten på Stella Maris i Mandal i 2003, og for første gang i denne "familieleir-epoken" var Norges Unge Katolikker (NUK) formell arrangør. Med nærmere 70 barn og voksne til sammen var vi dobbelt så mange som året før, og for første gang samlet vi familier fra alle de tre bispedømmene i Norge.

På familieleirens tre hele dager er rammen fast. Etter frokost samles barna i barnegruppe med egne barneledere, mens de voksne samles i kapellet til en kort meditasjon ved leirpresten, stillhet og sakraments-tilbedelse. Midt i formiddagsøkten feirer vi messen sammen med barna,

før barn og voksne fortsetter hver for seg frem til lunsj. Lunsjen spiser vi på Mariaholm, eller vi tar den med oss på dagens utflukt som gjerne har bading som mål.

På den varmeste dagen, lørdagen – som i fjor også var selveste olsok-dagen –, dro vi på pilegrimsvandring til Enebakk kirke, den flotte middelalderkirken i nærheten. Vi startet som "bilegrimer" i lang bilkortese, men gikk den siste halvtimen til kirken til fots som ekte pilegrimer. Mens vi vandret bad vi rosenkransen og sang salmer til Vår Frue og Hellig-Olav. Pilegrimsfølget var et flott skue med prest og ministrant med prosesjonskrusifikset foran og hele leiren med voksne og barn i alle aldre bak – de minste i vogn. Da vi endelig kom frem til kirken varme og svette, var møtet med det kalde kirkerommet med de tykke murene som å komme til en oase etter ørkenvandringen. I kirken sang vi vår faste vesper og deretter fikk alle barna komme frem til vår leirprest, pater Arne Kirsebom, for å bli velsignet og motta et andaktsbilde av St. Olav som minne om pilegrimsvandringen.

Vel hjemme fra tur spiser vi middag. Deretter er det litt tid til lek og moro før vi ber vesper/aftenbønn sammen i kapellet. Når barna er lagt, passer barnelederne på dem mens de voksne møtes i peisestuen til kveldshygge og samtale. En av deltakerne eller noen utenfra har forberedt en innledning over et tema med relevans for vårt liv som katolske familier.

I fjor hadde vi blant annet besøk av Maria Fongen som er leder for bispedømmets familiesenter. Det var en svært utbytterik kveld!

Familieleiren har funnet en form som viser seg å fungere for familiene. Samarbeidet med familiesenteret fungerer utmerket. Vår leirprest de siste årene har vært senterets åndelige veileder, p. Arne Kirsebom, som nå kanskje er best kjent som generalvikar i Oslo katolske bispedømme. Gjennom samarbeidet med NUK får vi kontakt med barneledere og kokker som begge grupper er uunnværlige medhjelpere på en slik leir.

Kombinasjonen ferie og åndelig fellesskap sammen med andre familier er utmerket. Å være kristen er å tilhøre Kirken, Guds store familie der alle er forskjellige og alle er verdifulle. På familieleir opplever vi dette på en særlig intens måte. Her er det mye lek og mye liturgi, og begge deler gir oss en smakebit av himmelen på jorden. Neste år går leiren av stabelen fra fredag 20. juli til tirsdag 24. juli. Da håper vi enda flere familier blir med.

Familieleir Mariaholm 20.-24. juli 2007

– En unik anledning til å lade batteriene og gi familien gode fellesskapsopplevelser med en herlig blanding av lek og liturgi!

Påmelding og informasjon:
www.katolsk.no

Påmeldingsfrist: 15. mai
Leirprest: P. Arne Kirsebom

Leirsjef: Sigurd Hareide
(tlf. 975 21 845,
Sigurd.Hareide@katolsk.no)

Trondheim stift har fått ny sammen-
setning av Pastoralrådet – som for
perioden 2007-2008 har de følgende
medlemmer:

Representanter for menighetene
er **Teresita Olsen** (Trondheim), **leder**,
Ragnhild G. Hole (Ålesund), **Sig-
mund Myrvold** (Levanger), **Rocio
Montero** (Kristiansund) og **Jonny
Harnes** (Molde). **Ulla Engel** fra St.
Bonifatius institutt representerer
de kvinnelige ordenssamfunn, og
p. **Marcelin Rediu** (sogneprest i
Levanger) presterådet. De tre valgte
medlemmene er **Bjarne Aasum**
(Trondheim), **Quyen-Di Ngoc Phan**
(Trondheim) og **Ludvik Matuszki-
ewic** (Molde). De to representantene
som er oppnevnt av biskopen er
Antonio De Miguel Onate (Kristi-
ansund) og sr. **Enza Ornelas OSSS**
(Trondheim).

Leder er Teresita Olsen, nestleder
er Bjarne Aasum, og Quyen-Di Ngoc
Phan er sekretær.

Caritas Norge har fra 1. mars 2007
ansatt **Philip Amenuku** i 80 % stilling
som regnskaps- og kontormedarbei-
der. Philip er sivilmarkedsfører med
statsvitenskap, samfunnsøkonomi
og sosiologi fra Universitetet i Ghana
og har mellomfag i sosialøkonomi fra
Universitetet i Oslo. Philip er opprin-
nelig fra Ghana, og er 39 år.

P. Mariusz Lewandowski OFM.

**Kommuniteten
av fransiskaner-
ne** av St. Hedvig-
provinsen har
valgt ny guar-
dian (prior) - p.
**Mariusz Lewan-
dowski**. Over-
takelsen fant
sted 9. februar.
Tidligere guar-
dian, p. Nikolas Goryczka, er fortsatt
sogneprest i St. Hallvard menighet.

St. Eystein menighet i Bodø avholdt
den 26. januar valg av nytt menig-
hetsråd. Rådet konstituerte seg den
1. februar på følgende måte: **Unn
Ingebrigsten** (leder), **Thomas Falch
Sivertsen**, **Heinrich August Back-
mann**, **Harald Jens Steffensen**, sr.
Zenaida S. Nacpil OP (oppnevnt
av Mariaklosteret i Bodø) og **Maria
Steffensen** (oppnevnt av F.C.B., filip-
pinsk forening).

Ann Kristin Dahl er fra 7. februar
2007 ansatt i 40 % stilling som regn-
sksmedarbeider i Oslo Katolske
Bispedømme. Dahl har mangeårig
erfaring fra regnskapsarbeid og vil
nå assistere Anne Valtola i arbeidet
som bispedømmets regnskaps- og
lønningsansvarlig.

St. Magnus menighet, Lillestrøm,
valgte i slutten av februar nytt me-
nighetsråd. Rådet konstituerte seg og
fordelte ansvarsområder den 4. mars,
på følgende måte:

Chung Van Nguyen (leder, økono-
mi), **Torill Bøker** (nestleder, barn og
ungdom), **Anne Cederkvist** (sekre-
tær), sr. **Hedwig-Marie Hergenbahn**
(fast medlem, økonomi, liturgi), **Judy
Guneriusen** (fast medlem, barn
og ungdom, diakoni/Caritas, fest/
kultur), **Louis Chute** (fast medlem,
fest/kultur), **Gyørgi Sandor** (vara,
fest/kultur), **Thong Quoc Nguyen**
(vara, vedlikehold) og **Anne-Torbjør
Maric** (vara, fest/kultur).

UTNEVNELSER I TRONDHEIM STIFT

*Biskop Georg Müller SS.CC. av Trond-
heim har foretatt de følgende utnev-
nelser i Midt-Norge:*

Fr. **Al Botero** ble den 7. mars 2007
utnevnt til sogneadministrator i
St. Sunniva menighet i Molde. **Fr.
Botero** overtar etter fr. **Alexandre
Semajangwe**, som den 27. juli 2006
ble utnevnt til sogneadministrator i
St. Eystein menighet i Kristiansund
og St. Sunniva menighet i Molde. **Fr.
Semajangwe** fortsetter som sognead-
ministratør i Kristiansund.

Den 7. mars 2007 ble fr. **Marek Zur**
utnevnt til anleggsprest i Midt-Norge.

Fr. **Marcelin Rediu** ble den 9.
mars 2007 utnevnt til sogneprest
i St. Torfinn menighet i Levanger.
Sognepresten ble høytidelig innsatt i
høymessen den 25. mars.

UTNEVNELSER I TROMSØ STIFT

Bispedømmeadministrator i Tromsø
stift, msgr. Torbjørn Olsen, har den
19. februar 2007 innvilget p. **Gunther
Jäger** et halvt års rekreasjonspermi-
sjon fra embetet som sogneprest i
Den Hellige Ånds menighet i Mo-
sjøen. Han vil være fraværende fra
menigheten fra 27. februar til 26.
august 2007.

Bispedømmeadministratøren har
samtidig utnevnt p. **Dariusz Bana-
siak O.Cist.**, Bjørnevatn, til sogne-
administrator i Den Hellige Ånds
menighet. Pater Banasiak beholder
samtidig sitt embete som kapellan i
St. Mikael's menighet, Hammerfest.

UTNEVNELSER I OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

**P. Carlo Borromeo Le Hong
Phuc** utnevnt til **koordinator for
innvandrersjelesorgen.**

P. Carlo Borromeo Le Hong Phuc

Etter å ha hørt
konsultorkolle-
giet, har biskop
Bernt Eidsvig
Can.Reg. av
Oslo utnevnt p.
**Carlo Borromeo
Le Hong Phuc**
til koordinator
for innvandrers-
jelesorgen i
bispedømmet.

Utnevnelsen gjelder fra 13. mars
2007 til 1. januar 2008. P. Carlo vil i
samme periode også være medlem
av Presterådet og Konsultorkollegiet.

Utnevnelse av styre for St. Eystein presteseminar

Etter å ha hørt konsultorkollegiet,
har biskop Bernt Eidsvig Can.Reg. av
Oslo den 13. mars 2007 det følgende
styre for St. Eystein presteseminar:

Formann:

Biskop **Bernt Eidsvig**

Varaformann:

Generalvikar **Arne M. Kirsebom**

Styremedlemmer (personlig vara i parentes):

P. Reidar Voith (vara: p. **Sigurd Markussen**)

P. Heinz-Josef Catrein (vara: p. **Clement Inpanathan Amirthanathan**)

Sr. Marit Brinkmann (vara: **Ola Breivega**)

Ewa Bivand (vara: **Elisabeth Elster**)

Liv Marit Meyer Petersen (vara: **Liv Hegna**)

St. Eystein presteseminar har også et Akademisk Studieråd, som ble utnevnt av biskop Eidsvig i februar 2006. Dette består av biskopen, p. **Arnfinn Haram OP**, **Sr. Else-Britt Nilsen OP**, **Magdalena Thomassen** og **Per Kværne**.

Seminarets rektor, p. **Carlo Borromeo Le Hong Phuc**, har møte- og talerett i både styret og det akademiske studierådet.

St. Franciskus Xaveriussøster

Miriam (Elisabeth) Hagen

født i Nederland i 1921
døde den 2. mars 2007
på Marias Minde

Begravelsen fant sted ved
Marias Minde
onsdag den 7. mars kl. 11.00.

R.I.P

Advokatfirmaet Frøland & Co DA

Vi bistår deg i arbeidsrett, forsikrings- og erstatningsrett – herunder personskade, trygderett, likestillings- og diskrimineringsrett og barnevern. Bistand til utenlandske arbeidstagere i Norge.

Advokatfirmaet Frøland & Co DA

Solheimsgata 4 v/ Lillestrøm Torg
Postboks 511, N-2001 Lillestrøm
Telefon +47 63 80 90 80
Mobil +47 93 48 71 99
www.advokatfrolland.no

Kjære Broenleser!

Marsnummeret av tidsskriftet St. Olav er kommet. Her kan De bl.a. lese følgende artikler:

– Å se menneskets begrensinger. Erkjennelse, sannhet og vitenskap hos Thomas av Aquino.

– Er den kristne tro en verdensanskuelse? Noen tanker rundet Rudolf Bultmanns forståelse av den kristne tro i en antikk kontekst.

– Ekteskapet – institusjon med fremtid?

– Teologi og dyr – hva har de to med hverandre?

Aprilnummeret vil bl. a. inneholde stoff om abbed Pierre, katolsk kvinnearbeid i Norge, Romano Guardini, jakobsstigen og tanker om norsk kirkekultur.

Nye lesere er hjertelig velkomne!

Ved tegning av nytt abonnement kan De henvende Dem til tidsskriftet@katolsk.no eller 23219500.

Med vennlig hilsen

Henrik Holm
redakør i tidsskriftet St. Olav

Fra biskop Bert Eidsvigs kalender

- 03.04.07 Oljevigselsmesse kl. 18.00 i St. Olav domkirke
- 05.04.07 Skjærtorsdag, pontifikalmesse kl. 18.00 i St. Olav domkirke
- 07.04.07 Påskevigilien, pontifikalmesse kl. 23.00 i St. Olav domkirke
- 08.04.07 Påskedag, pontifikalmesse kl. 11.00 i St. Olav domkirke
- 20.04.07 Messe i St. Olav domkirke. Deltar deretter i lunsjen i menighetssalen
- 21.04.07 Prestevielse av Fredrik Hansen kl. 12.00
- 28.04.07 Ferming i Moss
- 29.04.07 Ferming i Askim
- 05.05.07 Ferming i Stavanger
- 06.05.07 Ferming i Drammen
- 08.05.07 Avskjedsmesse p. Berislav Grgic + kirkekaffe
- 11.05.07 Messe i St. Olav domkirke. Lunsj i menighetssalen etterpå
- 12.05.07 Ferming i Fredrikstad
- 15.05.07 St. Hallvards dag
- Kl. 11.00 Sr. Agathe Liebrands 50-årsjubileum for løfteavleggelse. Messe hos St. Josephsøstrene på Grefsen
- Kl. 12.30 Katolsk-luthersk samtalegruppe (KATLUSA)
- Kl. 16.24 Oslo Ladegård. Biskopen taler, med påfølgende økumenisk vesper
- 20.05.07 Ferming i Haugesund
- 21.05.07 Representantskapsmøte i Det Norske Bibelselskap
- 26.05.07 Ferming i St. Olav domkirke
- 27.05.07 Ferming i St. Olav domkirke
- 28.05.07 Ferming i St. Hallvard kirke
- 01.06.07 Kallsmesse i St. Olav domkirke kl. 18.00
- 02.06.07 Ferming i Kongsvinger
- 03.06.07 Ferming i Stabekk
- 08.06.07 Møte med Saligprisningenes fellesskap (Beatitude) i Haugesund
- 10.06.07 Ferming i Bergen. Blir i Bergen til 12. juni
- 23.06.07 Besøk hos katolikkene i Hallingdal, Gol
- 25.06.07 Ferming i Hamar

In memoriam

**Søster Christine
(Boudina Johanna) Laagland**

*Født: 24. juni 1918 i Woudsend
i Nederland*

*Løfteavleggelse: 14. mai 1946 i
Maastricht i Nederland*

*Død: 3. februar 2007 i Rijckholt
i Nederland*

*Herre, lær meg å bære med kjærlighet
alt du ber meg om.*

I løpet av natten mellom fredag og lørdag 4. februar har vår kjære søster Christine forlatt oss. Sykdommen og bortgangen har gjort et dypt inntrykk på oss. Hun etterlater en dyp tomhet. Hun var jo en helt spesiell kvinne.

Til og med i høy alder satte hun andres velvære høyere enn seg selv. Hun viste det aldri, men de som pleiet henne, visste meget godt at hun led under å være legemlig avhengig av andres hjelp. Men vi vet også at hun så på lidelsen som et privilegium, etter Jesu Kristi eksempel, slik som Titus Brandsma vitnet i et dikt, som hun omsorgsfullt oppbevarte i sitt testament. Der ser vi enda en gang tydelig hennes enkelhet.

Da vi spurte henne om hun hadde ønsker i forbindelse med et "minneord", svarte hun bare: "Slik du vil gjøre det, er det bra." Fordi søster Christine var så spesiell, vil jeg gjerne fortelle om hennes liv, og om hvordan vi har lært henne å kjenne som medsøster på Emmanuel i Rijckholt.

Boudie var det tiende barn i rekken av familien Laagland i Woudsend, Friesland. Hennes far døde da hun var to år gammel. Moren var mye syk, og derfor vokste hun opp hos en onkel og tante, hvor hun fikk en ubekymret oppvekst.

Mens hun ble utdannet som sykepleier, sto hun overfor valget å gifte seg og stifte familie, eller et kontemplativt klosterliv. To av hennes søstre hadde allerede valgt det religiøse liv. Hun så gode muligheter hos Carl Borromeus-søstrene i Maastricht til både arbeid og bønn, og i 1943 trådte hun inn der, og fikk sin utdanning.

Etter sine evige løfter i 1950 ble hun sendt til Norge. Hun arbeidet i flere år i Hamar som sykepleier på en øyeklinikk, og senere som leder på en avdeling der. Hun lærte seg snart å snakke flytende norsk, og i 1968 ble hun ambulansesykepleier i Oslo, Hamar og Moss, og ble så husmor i Fransiskanernes kloster i Oslo. Der hadde hun mye kontakt med innvandrerbarn og norske barn. Hun var en stille og omsorgsfull søster, men var allikevel ikke redd for å si sin mening.

Hennes misjon var ikke alltid enkel, men hun så alltid på sin oppgave som Guds hellige vilje, og for å oppfylle den trenger du hele livet, mente hun. Han vet og ser alt, og det har alltid trøstet meg, leser vi i hennes notater. Hun hentet sin kraft i troen, og troskap mot Gud. Gud dro sammen med henne gjennom livet. Han svarte henne på alle hennes spørsmål, syntes Christine. Det ga henne klokskap, innsikt og tilfredshet, og det åpnet hennes hjerte for glede og trygghet. Denne visdom ga hun videre til andre som spurte henne om råd.

Sr. Christine likte stillheten. Norge tilbød henne naturens ro og den friske luften. Hun likte å dele det men sin familie som kom for å besøke tante Boudie, og som hun gjerne ville være en god reiseleder for. Etter 40 år i Norge sa hun ja til sin neste mi-

sjon, Brussel, og hun mintes gjerne kontaktene hun fikk der.

Tilbake i Maastricht mente Sr. Christine å ha funnet sitt siste hvilested. Hun levde tilbaketrasket for å kunne be i all stillhet, og for å lese sin norske Bibel. Hennes fysiske handicap sørget allikevel for at hun i Maastricht ikke lenger kunne få den nødvendige pleie, og da ble forflytningen til Rijckholt uunngåelig. I 2002 ble hun kjærlig tatt imot i vårt kloster Emmanuel. Det tok litt tid før hun der fant sin lille plass, men så blomstret hun opp og lo og gråt om hverandre.

Til tross for hennes innskrenkede taleevne, på grunn av hennes fysiske handicap, viste hun interesse for alle, og hun ble spontant kjæledegge for hele avdelingen. I bakgrunnen forble hun allikevel fortsatt meget sterkt andektig til stede. Hun glemte alltid seg selv, og nettopp derfor var hun tydelig til stede i hjertene til dem som levde rundt henne.

Kjære søster Christine, du hadde fortsatt ønsket å kunne tale og le med oss. Det som strålte ut av dine øyne, talte hjertets språk. Det var et vakkert øyeblikk for oss alle, da du mottok sykesalvingen. Dine medsøstre vil fortsatt hente kraft fra dette minnet.

Etter at du hadde tatt avskjed med oss alle og med din niese, gikk du meget rolig og fredfullt fra oss. Det gjør oss alle vondt at du ikke lenger er iblant oss, men vi er glade for at vi nå har en god forbeder i himmelen. Hele ditt liv har stått i tegnet av tjenestevillighet for andre med troskap og kjærlighet mot Gud, mot Moder Maria, og ikke minst mot vår egen Moder Elisabeth.

Alt hva vår Herre har bedt deg om har du båret med kjærlighet. Hvil i fred, og lev evig videre med HAM, det skal bli deg en "vederkvegelse".

*På vegne av Emmanuel's søstre.
Leny Paulissen.*

Ny formann for styret på Mariaholm

STYREFORMANNEN PÅ MARIAHOLM,

Trond Emil Berger, runder snart 70 og trekker seg fra sitt verv 1. juni i år. Vi trenger da en som kan ta utfordringen med å stå for ledelsen av Mariaholm.

MARIAHOLM er bispedømmets leirsted ved Øyeren 10 km nord for Spydeberg. Stedet er heleiet av bispedømmet, men drives som en selvstendig enhet med eget styre.

Den største bruker av Mariaholm er NUK, som bruker stedet på selvbetjeningsbasis, men vi har også enkelte grupper med halv- og helpensjon. De ansatte som sørger for vask, matlaging, vaktmestertjenester mv. er alle nære naboer til Mariaholm.

HVA KREVES? Først og fremst engasjement og syn for praktisk tilrettelegging for barn og unge i Kirken. Det er en fordel med bygningsmessig og noe teknisk innsikt, samt erfaring fra offentlige krav til drift og sikkerhet. Men ellers er ønskemålet en jordnær person med sunt vett og praktisk sans som man gjerne samarbeider med.

Interesserte kan kontakte styreformann Trond Emil Berger, tlf. 99 53 99 41, styremedlem Birgitte Moltubakk tlf. 22 14 94 75/99 22 76 89 eller kansellist Ulrik Sverdrup-Thygeson, tlf. 23 21 95 09.

Pavens bønneintensjoner

2007

April

At enhver kristen som lar seg opplyse og lede av den Hellige Ånd kan svare med begeistring og troskap på det universelle kallet til hellighet.

At antall prester og ordensfolk i Nord-Amerika og i landene i Stillehavet vokser, slik at disse menneskenes pastorale behov og misjonsbehov kan bli oppfylt.

Mai

At enhver kristen, etter Jomfru Marias forbilde, lar seg lede av Guds ord og forblir oppmerksom på Herrens tegn i sitt eget liv.

At det i misjonsland ikke er mangel på gode og opplyste lærere ved presteseminarene og ved institusjoner som er viet hengivelse til Gud.

Juni

At Herren alltid beskytter sjøfolk og andre som arbeider i sjøfarten.

At Kirken i Nord-Afrika gjennom sin tilstedeværelse og sine handlinger kan bevitne Guds kjærlighet til hvert enkelt menneske og alle folkeslag.

Velkommen til

Sommersamling i Tro og Lys Norge

Tro og Lys er en internasjonal, kristen organisasjon som arbeider for å gi utviklingshemmede og deres familier en plass i kirken og i samfunnet. Tro og Lys ble startet i 1971 av kanadieren og filosofiprofessoren Jean Vanier og den franske spesialpedagogen Marie-Hélène Mathieu.

Sommersamlingen er for medlemmer og venner av gruppene i Tro og Lys i Norge, og for de som ønsker å dele samlingen med oss. Målet er at vi skal bli bedre kjent med hverandre, utveksle erfaringer og utdype Tro og Lys-visjonen.

Tema: Venner i Guds hage
Tid: 28. juni- 1.juli 2007
Sted: Gjennestad, Stokke i Vestfold
Pris: Kr. 1700,-

Påmelding: Innen 15. april. For påmelding og ytterligere informasjon, kontakt Britt Dahl (leder) på tlf. 32785647 eller e-post: leder@trooglys.no – eller se www.trooglys.no

Den hellige Maria av Egypt

Den hellige Maria av Egypt var ifølge de tidligste kildene en skuespillerinne og kurtisane fra Egypt som reiste til Jerusalem i 383, ble omvendt der og flyktet ut i ørkenen for å gjøre bot for sine synder.

Legenden forteller om den gamle abbeden Zosimus, som ca 420 dro gjennom ørkenen. Der fikk han plutselig øye på et menneskelig vesen, naken og svartbrent av solen, bare dekket av et langt, hvitt hår. Kvinnen flyktet da hun så ham. Men da han rakte henne kappen sin, ropte hun hans navn og ba om hans velsignelse. Forbløffet ba han henne fortelle hvem hun var. Da begynte hun å fortelle:

«Broder, jeg er født i Egypt av kristne foreldre. Da jeg var 12 år kom jeg til Alexandria, og levde der et usedelig liv i 17 år. Tøylessløs som jeg var, nektet jeg ingen min kropp, og det fantes ingen større synderinne enn meg. Da jeg hørte noen planlegge en valfart til Jerusalem for å ære Det hellige kors, spurte jeg om de kunne ta meg med.

I Jerusalem ville jeg sammen med de andre pilegrimene gå inn i Gravkirken for å se Det hellige kors. Men ved døren ble jeg holdt tilbake av en usynlig makt, og kunne med min beste vilje ikke komme inn. Men da jeg så at alle de andre uhindret kom inn, forsto jeg at min egen syndighet måtte være årsaken. Jeg slo meg for brystet og gråt bittert, fordi jeg så hele mitt forskrekkelige liv for mine øyne. Mens jeg jamret og klaget, så jeg at det var malt et bilde av Jomfru Maria på veggen. Til henne ba jeg nå gråtende at hun måtte vise meg barmhjertighet og bevirke tilgivelse for syndene mine. Jeg sverget at jeg ville gi avkall på denne verden, gjøre bot og heretter føre et liv i renhet. Da kjente jeg trøst i hjertet, og kunne så uhindret gå inn i kirken. Da jeg gikk ut, vendte jeg meg igjen til Frelserens Mor og hørte en stemme som sa: Gå over Jordan, der vil du finne fullkom-

men ro. Så gikk jeg til en baker, kjøpte tre brød og bega meg over Jordan til ørkenen.

Her har jeg nå levd i 47 år og ikke sett ett menneske. De tre brødene er blitt harde som stein, men har vært tilstrekkelig næring for meg. Klærne har falt av kroppen min, jeg har måttet tåle kulde og hete, sult og tørst. I de første 17 årene, like lenge som mitt syndige liv hadde vart, ble jeg pint av kjødelige anfektelser, men jeg har beseiret dem med Guds hjelp. Nå har jeg fortalt deg alt, be til Gud for meg».

Da falt den gamle ned og lovt Herren i hans tjenerinne. Men hun bønnfalt ham om å be for henne og neste år på skjærtorsdag bringe henne Herrens legeme. Året etter kom han tilbake, som hun hadde bedt om. Da han kom til elva Jordan, sto hun på den andre bredden. Han så hvordan hun gjorde korsets tegn over vannet, og så gikk over det som om det var tørt land. Han ble meget forskrekket og falt ydmykt for hennes føtter, men hun hindret ham og sa: «Fader, ikke gjør det, for du er prest og bærer Herrens legeme».

Da Zosimus i den neste fastetiden igjen kom tilbake, fant han henne liggende død. Ved siden av henne lå et papir, hvor det sto at hun het Maria, og hvor hun ba ham begrave henne og be for henne. Han forsøkte å grave en grav, men hadde ikke krefter til det. Da så han en løve som kom til, og han ba den hjelpe ham. Og løven gravde villig graven for den hellige botferdige synderinne, og gikk deretter bort, mild som et lam.

Allerede på 500-tallet var hennes grav et valfartsmål. I Roma, Napoli, Tournai og Antwerpen oppbevares angivelige relikvier av henne. Hennes minnedag er 2. april.

Oftest blir hun avbildet uten klær, bare dekket av sitt hår. Hun holder tre brød i hånden, og det er disse brødene som viser at det er snakk om henne og ikke den hellige Maria Magdalena. Hun avbildes også sammen med løven som graver hennes grav eller knelende foran en hodeskalle.

(Utdrag fra en større biografi på www.katolsk.no, av PEO).